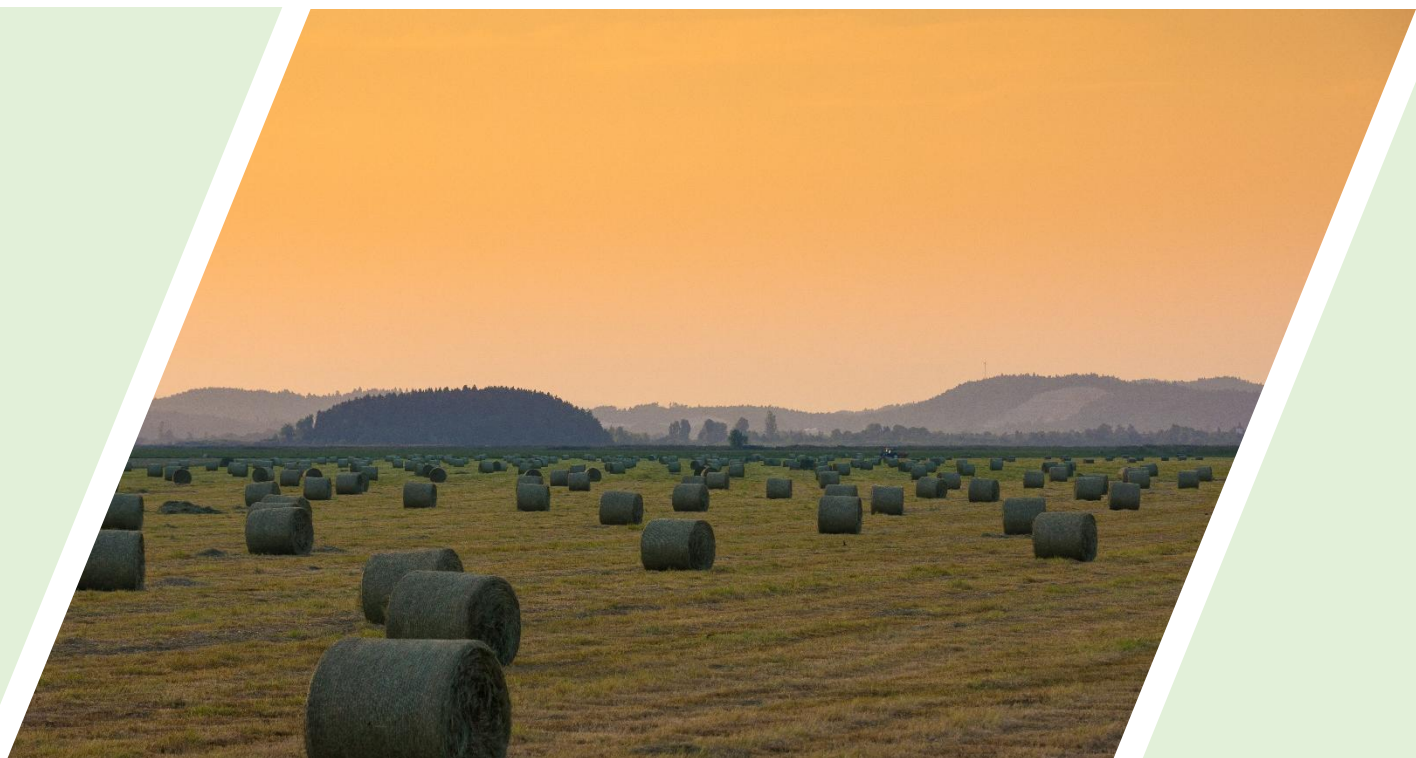

Elaborat o ekonomiki košnje močvirske vegetacije na Cerkniškem jezeru (projekt LIFE Tršca 2026)

Akronim projekta: 101114184 — LIFE22-NAT-SI-LIFE TRSCA

Naloga T.2.2.ii

Ljubljana, april 2026

Naslov dokumenta: Elaborat o ekonomiki košnje močvirske vegetacije na Cerkniškem jezeru (projekt LIFE Tršca 2026)

Organizacija in priprava dokumenta:

KGZS ZAVOD Murska Sobota
Štefana Kovača 40
9000 Murska Sobota
<https://www.kgzs-ms.si>

KGZS ZAVOD Ljubljana
Gospodinjska ulica 6
1000 Ljubljana
<https://www.kgzs-lj.si>

Podatki o financerjih:

Dokumentacija je nastala v okviru projekta **LIFE TRSCA 101114184 — LIFE22-NAT-SI-LIFE TRSCA**, ki ga sofinancirata Evropska unija in Ministrstvo za okolje in prostor.

Dokument pripravili:

Damjan Jerič, KGZS - Zavod Murska Sobota
Kontakt: damjan.jeric@kgzs-ms.si

Mag. Vesna Velikonja, KGZS - Zavod Ljubljana
Kontakt: vesna.velikonja@lj.kgzs.si

KAZALO

I.	POVZETEK	4
II.	OPIS OBMOČJA.....	5
1.	Lokacija in značilnosti območja.....	5
2.	Opis strukture in raba zemljišč.....	5
3.	Tehnologija rabe travnikov	7
III.	POGOJI IN ZAHTEVE PRI IZVAJANJU INTERVENCIJ IZ STRATEŠKEGA NAČRTA 2023-2027 SKP	8
1.	Trenutno veljavna pravila pogojenosti.....	8
2.	Intervencije neposrednih plačil SN SKP 2023-2027	11
3.	Intervencije kmetijsko okoljska podnebna plačila (KOPOP)	11
IV.	EKONOMSKI VIDIKI KOŠNJE MOČVIRSKE VEGETACIJE	15
1.	Osnovna izhodišča za kalkulacijo stroškov košnje močvirske vegetacije	15
2.	Predlog dveh novih ukrepov – osnutek spremembe operacije BK.5 - MOKR_BAR.....	22
3.	Ukrep MOBA – osnutek spremembe operacije BK.5 - MOKR_BAR.....	22
4.	Ukrep MOČVIR– osnutek spremembe operacije BK.5 - MOKR_BAR	25
5.	Primerjava med ukrepi.....	27
V.	ZAKLJUČEK.....	32
VI.	VIRI	33
VII.	PRILOGE	34

I. POVZETEK

Območje projekta LIFE Tršca obsega močvirski del presihajočega Cerkniškega jezera v velikosti 1318 ha oziroma 54 % presihajočega jezera. Območje projekta zajema glavino površin, na katerih se pojavljajo najbolj močvirni habitati (trstičja, bičkovja, rastišča visokega in nizkega šašja) skupaj z nekaterimi odprtimi vodnimi površinami. Vrsta tu prisotnega habitata je zelo pomembna za uspešno gnezdenje vodnih ptic in ptic vlažnih travnikov, med katerimi je tudi kosec. Zato je posebnega pomena obdržati to ohranjenost naravne danosti z vzdržnim razvojem ustrezne kmetijske obdelave travniških površin ter ukrepov za ohranitev ugodnega stanja vrst in habitatov. Za ta namen je pripravljena tehnološko ekonomska kalkulacija obstoječe rabe travnikov brez oziroma z vključevanjem v razpoložljive ukrepe kmetijske politike ter nova dva predlagana ukrepa. Na projektnem območju je najpomembnejša intervencija **KOPOP – Biotska raznovrstnost in krajina (KOPOP_BK)** v ohranjanje biotske raznovrstnosti in krajinske pestrosti. Med njimi sta aktualni operaciji BK.5 Ohranjanje mokrišč in barij (operacija MOKR_BAR), ki se izvaja na območju pojavljanja mokrišč in barij iz evidence MOBA (manjše območje) ter BK.14 Habitati ptic vlažnih ekstenzivnih travnikov (operacija VTR), ki se izvaja na območjih pojavljanja ptic vlažnih ekstenzivnih travnikov. Predloga novih dveh ukrepov nadgrajujeta operacijo MOKR_BAR z vzpostavitvijo mozaične košnje, in sicer: ukrep MOBA s košnjo vsako leto na drugi polovici zemljišč v ukrepu (na istem zemljišču košnja vsako drugo leto) ter ukrep MOČVIR z razdelitvijo zemljišč na tretjine in košnjo vsako leto drugo tretjino (na istem zemljišču košnja vsako tretje leto). Med seboj se primerja vsakoletna košnja in košnja vsako drugo leto vegetacijskih tipov trstič, kravine (visoko šašje) in blata (nizko šašje) ter za vsak tip tudi v primeru vključitve v operacijo VTR, nov ukrep MOBA in nov ukrep MOČVIR. Za pripravo izhodiščnih kalkulacij je bila uporabljena metoda pokritja, dopolnjena s stalnimi in ostalimi stroški, kot orodje pa spletna aplikacija Farm manager ([Farm Manager](#)). Z uvajanjem ukrepov zmanjševanja pogostnosti košnje se zmanjšuje pridelek na površino na posamezno vegetacijsko sezono, stroški košnje pa vseeno ostajajo, saj je potrebno na travnik vsako leto priti in pokositi predviden del. V kalkulaciji je upoštevano, da so kmetije oddaljene od območja cca 5 km in srednje opremljene s kmetijsko mehanizacijo. V primeru, da pa so kmetije od daleč in takšne z dobro opremljenostjo, je strošek na ha z manjšanjem pokošenega vedno večji. Lahko bi rekli, da je mehanizacija takrat rabljena negospodarno. Dodatno se v daljšem obdobju v primerjavi z vsakoletno košnjo zmanjšuje skupni pridelek posamezne vrste vegetacije in z njim posledično njegova vrednost. S posebnimi ukrepi in njihovimi zahtevami pa morajo kmetje posvetiti več dodatnega časa izobraževanju glede upravljanja takšnih travnikov ter pripravi različnih evidenc in dokumentacije.

II. OPIS OBMOČJA

1. Lokacija in značilnosti območja

Cérkniško jézero je presihajoče jezero v jugozahodni Sloveniji, na južnem delu Cerknškega polja. Je največje presihajoče jezero v Evropi in ko je poplavljeno, tudi največje jezero v Sloveniji. Takrat meri njegova površina 26 km², ob močnem deževju pa do 38 km². Lahko je dolgo do 10,5 km in široko do 4,7 km, največja globina pa je okoli 10 metrov. Gladina niha od 546 do 551 m nadmorske višine. Večina pritokov je kraških, razen Cerknšičice, ki je površinski potok. Skozi kraško podzemlje (tudi iz Križne jame) pritečejo na površje vode jeseni in spomladi. Maja ali junija ponikne v požiralnikih na Cerknškem polju in pride zopet na površje kot reka Unica, drugi del ponikne proti Planinskemu polju in tretji del pri Bistri pride na plano kot reka Ljubljana.

Območje presihajočega Cerknškega jezera spada v omrežje Natura 2000; opredeljeno po habitatni direktivi v območje Notranjski trikotnik SI 3000232 in območje opredeljeno po ptičji direktivi SI 5000015 Cerknško jezero. Hkrati je osrednje in ključno poslanstvo Notranjskega parka, da v načrtu upravljanja pripravi podlage za ohranitev naravnih in kulturnih značilnosti presihajočega jezera. Območje projekta LIFE Tršca obsega močvirski del presihajočega Cerknškega jezera v velikosti 1318 ha oziroma 54 % presihajočega jezera. Območje projekta zajema glavnino površin, na katerih se pojavljajo najbolj močvirni habitati (trstičja, bičkovja, rastišča visokega in nizkega šašja) skupaj z nekaterimi odprtimi vodnimi površinami. Vrsta tu prisotnega habitata je zelo pomembna za uspešno gnezdenje vodnih ptic in ptic vlažnih travnikov, med katerimi je tudi kosec. Zato je posebnega pomena obdržati to ohranjenost naravne danosti z vzdržnim razvojem ustrezne kmetijske obdelave travniških površin ter ukrepov za ohranitev ugodnega stanja vrst in habitatov.

2. Opis strukture in raba zemljišč

Območja pojavljanja ptic vlažnih ekstenzivnih travnikov ter ohranjanja mokrišč in barij pokrivajo tudi območje projekta LIFE Tršca. Kmetije, ki imajo te travnike v obdelavi, so od območja različno oddaljene. Ene prihajajo iz drugih občin, druge so v neposredni bližini Cerknškega jezera. Velikost GERK-ov je zelo različna in njihovo število precejšnje – 874 od katerih jih 189 manjših oz. sega na projektno območje v površini manjši od 0,10 ha. Od ostalih 685 GERK-ov jih je kar 485 manjših od 1 ha, kar predstavlja nekaj več kot 25 % površine. Jih je pa tudi 325 manjših od 0,5 ha, kar predstavlja okrog 11 % površine pod GERK-i. To pomeni, da je območje glede rabe po evidenci Javnega pregledovalnika grafičnih podatkov MKGP zelo razdrobljeno.

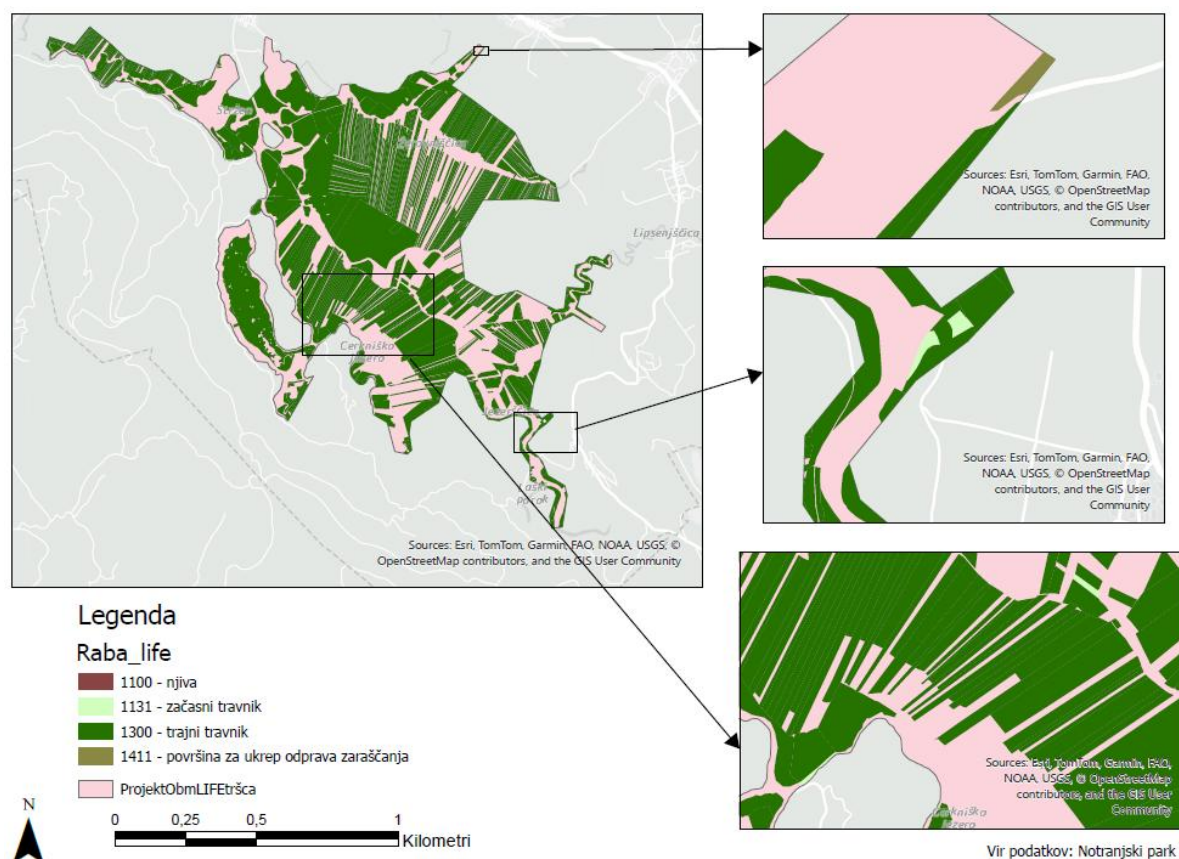
Poleg tega, da marsikje raba niti ni grafično opredeljena, kar je razvidno tudi iz razlike v vsoti GERK-ov (810,76 ha) in površino projekta LIFE Tršca (1318 ha) .

Preglednica: Delež površine, ki jo zasedajo GERK-i, glede na velikost, število in povprečno površino na območju projekta LIFE Tršca.

delež površine	površina GERK-a v ha	raba 1300 št. GERK-ov	povprečna površina / ha	Površina v ha
11,04%	0,10 - 0,50	325	0,2754	89,5159
14,62%	0,50 - 1,00	160	0,7407	118,5153
22,22%	1,00 - 2,00	129	1,3965	180,1549
9,66%	2,00 - 3,00	33	2,3743	78,3504
19,97%	3,00 - 10,00	32	5,0586	161,8761
22,49%	10,00 - 50,00	6	30,3916	182,3498
		685		810,7624

Najpomembnejši tipi močvirske vegetacije, ki prevladujejo in predstavljajo habitat vodnim pticam so:

- Trstišča – zemljišča s prevladujočim trsjem; ob vsakoletni košnji se delež trsja močno zmanjša in začne prevladovati kravina
- Kravina - t.j. združbe visokih šašev;
- Blata – združbe nizkih šašev, značilnih za nizka barja

Slika 1: Kmetijska raba površine na območju projekta LIFE Tršca.(Qgis – analiza velikosti GERK-ov in rabe)

3. Tehnologija rabe travnikov

Osrednje dele jezera voda redno poplavlja, zato prevladuje močvirska vegetacija. Ko voda odteče, se tla posušijo in postanejo nosilna za vso mehanizacijo. Na teh travnikih uspevata:

- trsje, ki se ob vsakoletni košnji močno zmanjša, in
- kravina, združba visokih šašev, ki zaradi vsakoletne košnje nadomesti trsje.

Ob robovih jezera, ki jih sicer voda redko doseže, so tla organsko bogata, bolj vlažna in zato tudi slabo nosilna. Na projektnem območju se pojavljajo v manjšem obsegu. Tu uspeva tretji tip močvirske vegetacije:

- blata – združbe nizkih šašev, značilnih za nizka barja.

Pridelek je namenjen za krmo slabe kvalitete, pogosteje pa za nastil, košnja enkrat letno, brez gnojenja, uporabe FFS, mulčenja in paše, v primeru izvajanja KOPOP operacije VTR pa košnja po 10.7., obvezno je spravilo, košnja se izvaja od sredine navzven ali od enega roba proti drugemu, izvajajo se ukrepi za omejitev širjenja invazivnih rastlin in zaraščanja. Vegetacija se

pokosi, pusti nekaj dni, da se posuši in zgrabi v redi. Pred baliranjem se pusti še kakšen dan v rekeh. Večinoma se potem zbalira v okrogle bale in odpelje na kmetije. Vrste vegetacije se med seboj ločijo v količini pridelka, sicer se ob spravi uporablja ista mehanizacija. Za ekonomiko sprava je pomembnejše to, od kje prihajajo kmetije in s kakšno mehanizacijo so opremljene.

III. POGOJI IN ZAHTEVE PRI IZVAJANJU INTERVENCIJ IZ STRATEŠKEGA NAČRTA 2023-2027 SKP

1. Trenutno veljavna pravila pogojenosti

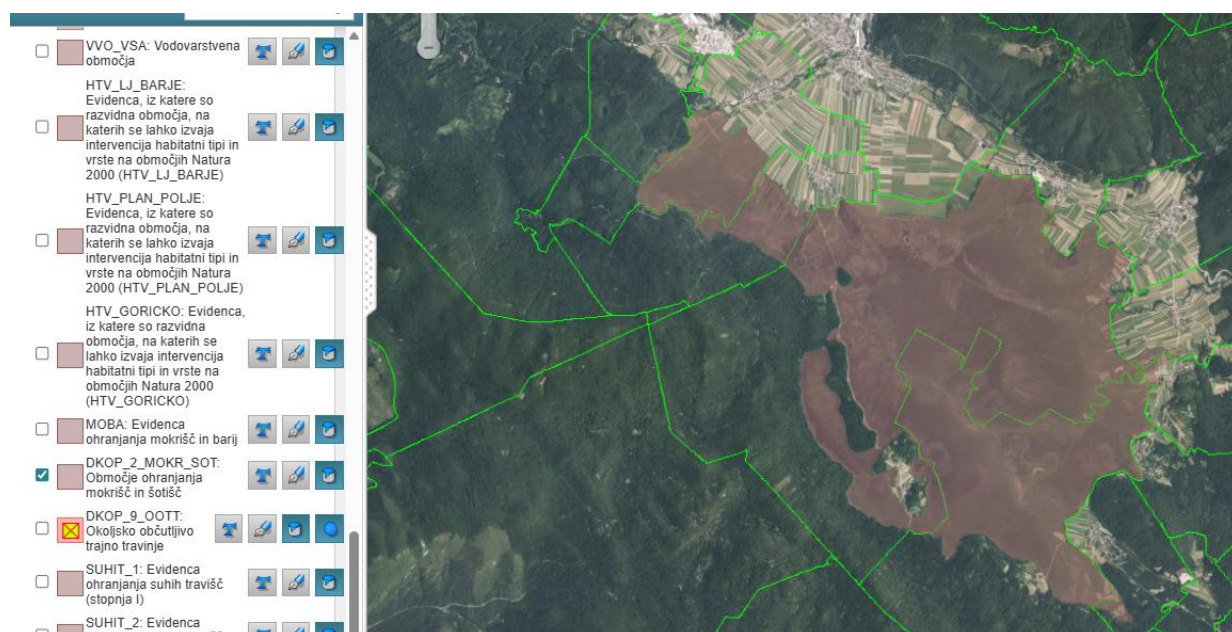
Kmetije, ki vlagajo različne zahteve za intervencije, morajo izpolnjevati osnovna pravila pogojenosti. To so pravila, ki so sestavljena iz predpisanih zahtev ravnanja (PZR, 11 standardov) na podlagi pravnih aktov Evropske unije in standardov dobrih kmetijsko okoljskih pogojev (DKOP, 9 standardov), ki so določena v strateškem načrtu skupne kmetijske politike in navedena v Prilogi III Uredbe 2021/2115/EU. Spodaj so navedeni standardi, pomembni za projektno območje.

a) DOBRI KMETIJSKI IN OKOLJSKI POGOJI – DKOP

• DKOP 2: Varovanje mokrišč in šotišč

Na območju Cerkniškega jezera velik del pokriva območje ohranjanja mokrišč in šotišč (DKOP_2_MOKR_SOT), saj je tu habitatni tip presihajočega jezera in hkrati tla z visoko vsebnostjo ogljika, zato je tu potrebno izvajati naslednje zahteve:

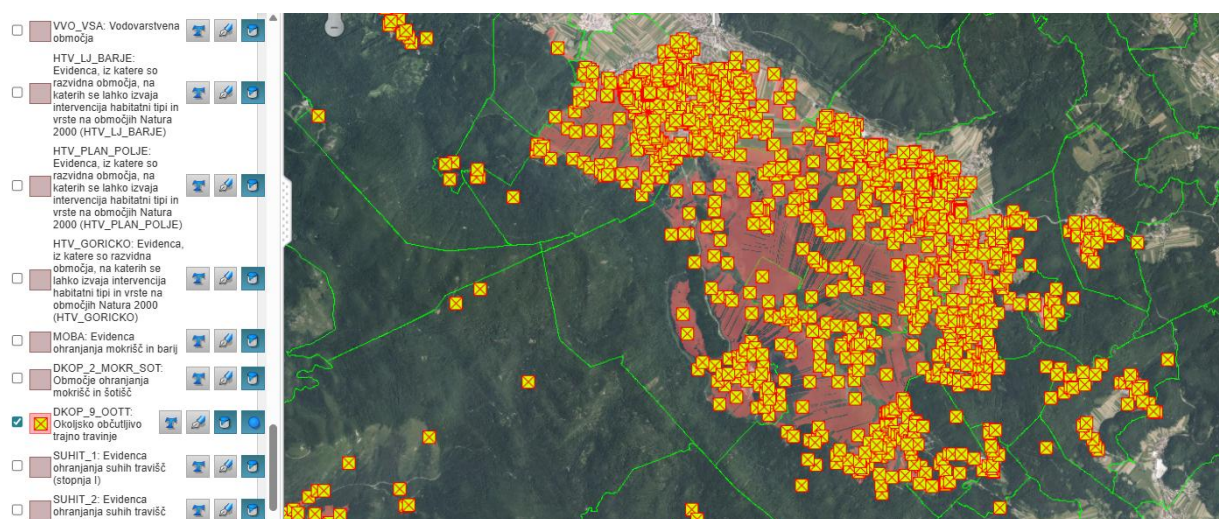
- Travniške površine na območju mokrišč in šotišč je prepovedano preoravati, požigati, nasipavati ali kakor koli posegati v zgornji sloj tal/travno rušo; Prepovedano je izkopavanje/izkoriščanje šote;
- Orne površine in površine trajnih nasadov na območju mokrišč in šotišč je prepovedano požigati ali nasipavati;
- Površine na teh območjih morajo biti obdelane vsaj enkrat na dve leti, vendar je potrebno izvajati ukrepe za omejitev širjenja tujerodnih rastlin z invazivnim potencialom in ukrepe za preprečitev širjenja zaraščanja;
- Na teh območjih je prepovedano izsuševanje in spreminjanje vodnih režimov;
- Prepovedana je uporaba organskih in mineralnih gnojil;
- Prepovedana je reja na prostem.

Slika 2: Območje ohranjanja mokrišč in šotšč DKOP_2_MOKR_SOT na Cerknškem jezeru

- **DKOP_9:** Prepoved preusmeritve (spremembe) ali oranja trajnega travinja, opredeljenega kot okoljsko občutljivo trajno travinje, na območjih Natura 2000

Na območju, ki je določeno kot okoljsko občutljivo trajno travinje (DKOP_9_OOTT) znotraj območij Natura 2000, kamor spada tudi območje Cerknškega jezera, je prepovedano spreminjanje ali preoravanje vseh površin trajnih travnikov (z rabami 1300 – trajni travnik, 1320 – travinje z razpršenimi neupravičenimi značilnostmi, 1222 – ekstenzivni sadovnjak, ki je trajno zatravljen).

Slika 3: Območje DKOP_9_OOTT na Cerknškem jezeru

b) PREDPISANE ZAHTEVE RAVNANJA - PZR

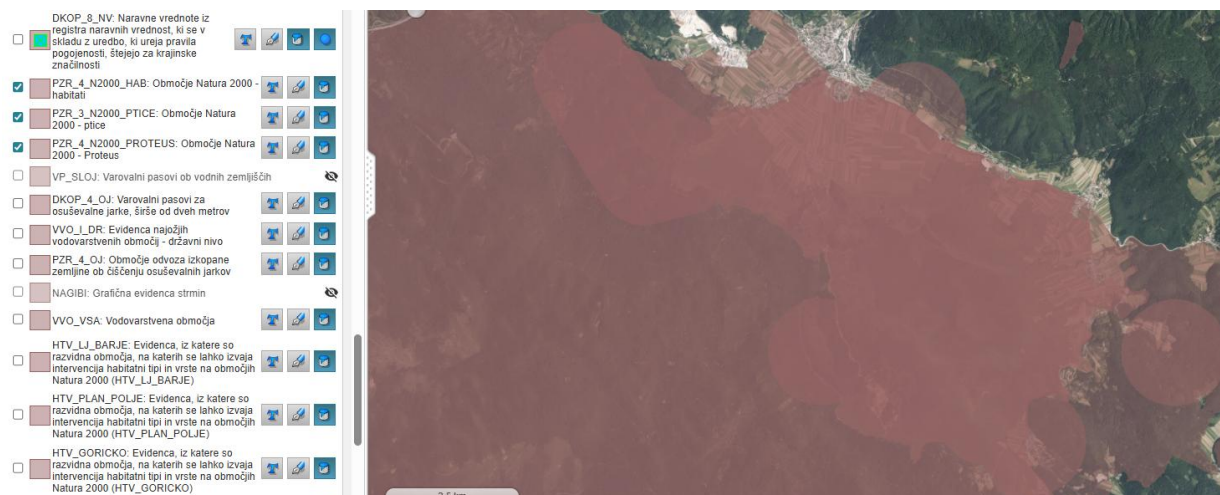
Na Cerkniško jezero segajo območja PZR_3_N2000_PTICE in PZR_4_N2000_HAB, ki se nanašajo na le-te predpisane zahteve ravnanja.

- PZR 3: Ohranjanje prosto živečih ptic

Travniške površine in zatravljene površine travniških visokodebelnih sadovnjakov so vzdrževane vsaj enkrat letno, pri čemer se kot izjema dopušča obdelava enkrat na dve leti v skladu z definicijo vzdrževanja kmetijskih površin v primeru trajnega travinja (DKOP 2), prepovedano je vzpostavljanje novih in obnavljanje obstoječih plantaž gozdnega drevja in hitro rastočih panjevcev z namenom pridobivanja lesa/sekancev ter vzpostavljanje novih in obnavljanje obstoječih nasadov naslednjih tujerodnih rastlin z invazivnim potencialom.

- PZR 4: Ohranjanje naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst

Košnja in/ali mulčenje travniških površin v območju 'Natura 2000 – habitat', (sloj PZR_4_N2000_HAB) ki poškoduje travno rušo, ni dovoljeno (Zahteva 47). Nove agromelioracije na območju 'Natura 2000 – habitat' (sloj PZR_4_N2000_HAB) so dovoljene le z Odločbo MKGP o uvedbi zahtevne agromelioracije oziroma s soglasjem Zavoda RS za varstvo narave za ostale agromelioracije (nezahtevne agromelioracije) (Zahteva 48). Na območjih 'Natura 2000 – habitat' (sloj PZR_4_N2000_HAB) je na kmetijskih zemljiščih prepovedano vzpostavljanje novih in obnavljanje obstoječih plantaž gozdnega drevja in hitro rastočih panjevcev, vključno z vrstami in hibridi iz rodu *Paulownia* sp., z namenom pridobivanja lesa/sekancev (Zahteva 49). Ob čiščenju oziroma vzpostavitvi novih osuševalnih jarkov na območjih iz sloja »PZR_4_OJ: Območje odvoza izkopane zemljine ob čiščenju osuševalnih jarkov« je obvezno raztresti izkopano zemljino na njive. Izkopane zemljine ni dovoljeno poravnati ob jarkih in na travnike (Zahteva 50). Dovoljenje ZRSVN ni potrebno. Na območjih 'Natura 2000 – habitat' (sloj PZR_4_N2000_HAB) je prepovedano vzpostavljanje novih in obnavljanje obstoječih nasadov naslednjih tujerodnih rastlin z invazivnim potencialom: miskant (*Miscanthus* sp.), goji jagode, topinambur, aronija, abesinska gizotija (Zahteva 51). Na območjih 'Natura 2000 – habitat' (sloj PZR_4_N2000_HAB) za varstvo proteusa, kjer je vrsta v neugodnem ohranitvenem stanju zaradi onesnaženosti podzemnih vod z dušikom (9,2 mg N/l), ni dovoljeno gnojenje kmetijskih zemljišč z digestatom in bioplinsko gnojevko (Zahteva 52).

Slika 4: Sloji PZR_3_N2000_PTICE in PZR_4_N2000_HAB na Cerknškem jezeru

2. INTERVENCIJE NEPOSREDNIH PLAČIL SN SKP 2023-2027

Intervencije za katere se izplačujejo podpore na podlagi oddane zbirne vloge (neposredna plačila, OMD, KOPOP,...) ter pravila pogojnosti imajo skupna pravila glede osnovnih definicij oziroma opredelitev, ki so določena v 3. in 4. členu Uredbe 2021/2115/EU o strateških načrtih SKP ter v nacionalni zakonodaji (Zakon o kmetijstvu, predpisu, ki ureja neposredna plačila iz SN 2023 – 2027, in predpisu, ki ureja RKG). Gre za definicije: kmet, kmetijsko gospodarstvo, kmetijska površina, kmetijska dejavnost, orno zemljišče, trajni nasadi, trajno travinje. Ker so si kmetije med seboj zelo različne, realiziran znesek pa je lahko višji ali nižji in je odvisen od končnega števila upravičenih hektarjev oz. enot, vključenih v shemo oz. intervencijo, je nemogoče opredeliti na površino neko poenoteno plačilo. In takšna je situacija tudi na območju Cerknškega jezera.

V okviru neposrednih plačil je možnost vključitve v izvajanje desetih intervencij neposrednih plačil INP01 – INP10. Na območju Cerknškega jezera se najpogosteje dodelijo plačila **INP01 - Osnovna dohodkovna podpora za trajnostnost – ODPT**. Načrtovani znesek zanj za leto 2026 je **184,20 € na ha**.

3. INTERVENCIJE KMETIJSKO OKOLJSKA PODNEBNA PLAČILA (KOPOP)

Poleg tega si Skupna kmetijska politika EU prizadeva za zaščito biotske raznovrstnosti s podporami, ki so namenjena izvajanju ukrepov za obnavljanje, ohranjanje in krepitev

ekosistemov, povezanih s kmetijstvom in za katera se kmetije same odločajo. Predvsem gre za spodbujanje nadstandardnih sonaravnih kmetijskih praks. Poleg intervencij KOPOP – Podnebne spremembe (KOPOP_PS) v blaženje in prilagajanje kmetovanja podnebnim spremembam ter KOPOP – Naravni viri (KOPOP_NV) v ustrezno gospodarjenje z vodami in upravljanje s tlemi ter zmanjševanje negativnih vplivov kmetovanja na zrak, je za območje Cerkniškega jezera najpomembnejša intervencija **KOPOP – Biotska raznovrstnost in krajina (KOPOP_BK)** v ohranjanje biotske raznovrstnosti in krajinske pestrosti. Med njimi sta aktualni operaciji:

- BK.5 Ohranjanje mokrišč in barij (operacija MOKR_BAR), ki se izvaja na območju pojavljanja mokrišč in barij iz evidence MOBA in
- BK.14 Habitati ptic vlažnih ekstenzivnih travnikov (operacija VTR), ki se izvaja na območjih pojavljanja ptic vlažnih ekstenzivnih travnikov

Pri tem morajo kmetije, vključene v te operacije izpolnjevati določene pogoje, med drugim:

- Najmanjša površina kmetijske parcele za izvajanje posamezne operacije intervencij KOPOP_NV in KOPOP_BK je 0,1 ha, na KMG pa mora biti v posamezno operacijo intervencij KOPOP_NV in KOPOP_BK vključenih najmanj 0,3 ha kmetijskih površin.
- izvajati minimalno aktivnost - trajno travinje pokositi vsaj enkrat v letu oddaje zbirne vloge, razen v primerih, ko se na trajnem travinju v okviru operacij HAB, MET, HABM in **VTR** pušča nepokošen pas (na delu ali na celem GERK) ter za trajno travinje, vključeno v operacije STE, MOKR_BAR in SUHA_TRAV;
- v obdobju trajanja obveznosti opraviti program usposabljanja v obsegu najmanj 15 ur pri petletni obveznosti ali 12 ur pri štiriletni obveznosti, pri čemer mora v prvih treh letih trajanja obveznosti opraviti program usposabljanja v obsegu najmanj 9 ur;
- ves čas trajanja obveznosti sproti in ažurno voditi evidence o delovnih opravilih, ki se izvajajo pri operacijah.

Operacija BK.5 Ohranjanje mokrišč in barij (MOKR_BAR)

Zahteve za izvajanje operacije MOKR BAR so:

- obvezna je dvakratna košnja med trajanjem obveznosti;
- košnji se ne smeta izvajati dve leti zapored;
- v letu, ko se izvaja košnja, se lahko izvede samo ena košnja;
- obvezno je spravilo travinja;
- paša, gnojenje in uporaba FFS so prepovedani čez vse leto;

- v primeru pojavljanja invazivnih tujerodnih rastlinskih vrst je te ob posamičnem pojavljanju treba takoj odstraniti ročno oziroma jih obvezno pokositi za omejevanje njihovega širjenja v skladu z navodili za odstranjevanje invazivnih tujerodnih rastlinskih vrst;
- na GERK ne sme biti več kot 30 % površine prerasle z invazivnimi tujerodnimi rastlinskimi vrstami, ki ne smejo cveteti ali semeniti oziroma se širiti na druge načine;
- preprečevati je treba širjenje zaraščanja s sosednjih površin.

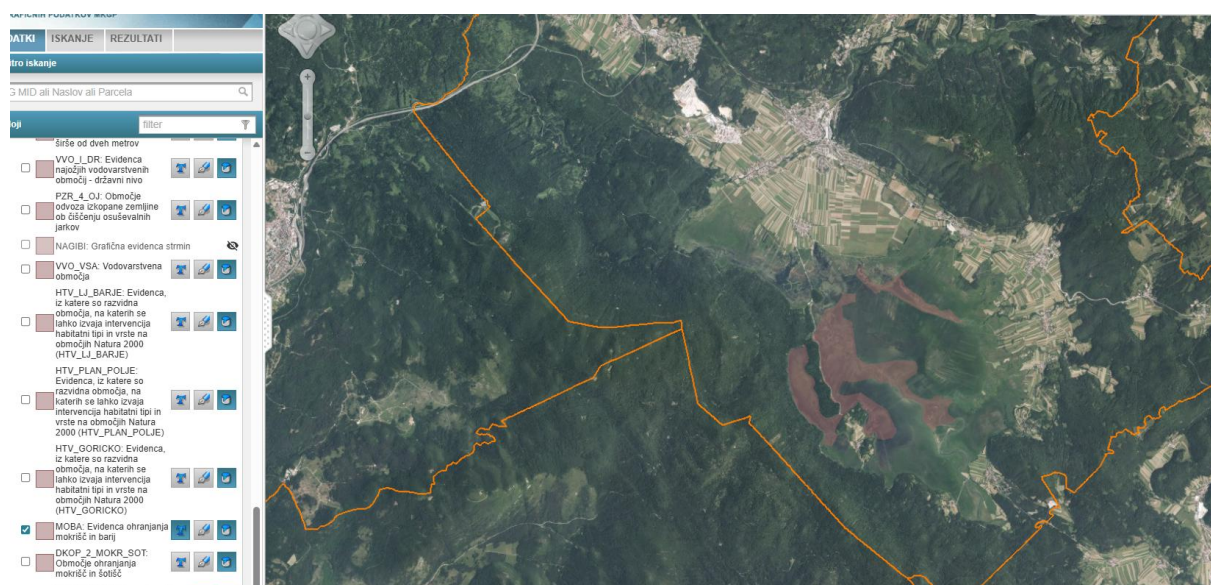
Za operacijo MOKR_BAR velja, da:

- paša in gnojenje ter uporaba FFS niso dovoljeni na celem GERK;
- se lahko izvaja na delu površin mokrišč in barij, lahko na delu GERK;
- se lokacija izvajanja med trajanjem obveznosti uredbe ne sme spreminjati;
- se izvaja na območju pojavljanja mokrišč in barij iz evidence MOBA;
- obtežba z živino ni relevantna.

Letno plačilo za operacijo MOKR_BAR je:

- **337,60 evra/ha.**

Na območju projekta Natura LIFE – Tršca je to manjše območje na JZ delu.

Slika 5: MOBA Evidenca ohranjanja mokrišč in barij na območju Cerkniškega jezera

Operacija BK.14 Habitati ptic vlažnih ekstenzivnih travnikov (VTR)

Operacija VTR vključuje upravljavski in rezultatski del. Upravljavski del operacije VTR se izvaja v dveh stopnjah zahtevnost.

Zahteve za izvajanje upravljavskega VTR_1 in upravljavskega VTR_2 so:

1. košnja je dovoljena od 10. julija tekočega leta za travnike, na katerih kosec v tekočem letu ne bo prisoten, ali od 1. avgusta tekočega leta za travnike, na katerih se bo prisotnost kosca v tekočem letu potrdila z vsakoletnim monitoringom ptic;
2. obvezno je spravilo travinja;
3. košnjo je treba izvajati od:
 - sredine travnika navzven;
 - od enega roba travnika proti drugemu ali
 - od zunanje strani travnika navznoter s puščanjem nepokošenega rešilnega otoka, ki na najožjem delu meri najmanj 10 m, na najširšem pa do največ 20 m, in se mora pokositi najpozneje do 15. oktobra tekočega leta, vendar ne prej kot tri dni po košnji glavnine travnika;
4. pri košnji od zunanje strani travnika navznoter se nepokošen rešilni otok pusti samo ob prvi košnji v tekočem letu;
5. gnojenje, paša in mulčenje niso dovoljeni čez vse leto;
6. uporaba FFS ni dovoljena čez vse leto;
7. v primeru pojavljanja invazivnih tujerodnih rastlinskih vrst je te ob posamičnem pojavljanju treba takoj odstraniti ročno oziroma obvezno izvesti interventno košnjo za omejevanje njihovega širjenja ob upoštevanju časovnih omejitev košnje v okviru te operacije in v skladu z navodili za odstranjevanje invazivnih tujerodnih rastlinskih vrst;
8. na GERK ne sme biti več kot 30 % površine prerasle z invazivnimi tujerodnimi rastlinskimi vrstami, ki ne smejo cveteti ali semeniti oziroma se širiti na druge načine.

Za upravljavski VTR_1 in upravljavski VTR_2 mora upravičenec na KMG hraniti skice travnika z vrisanim:

- načinom (smerjo) košnje, če se košnja izvaja od sredine travnika navzven ali od enega roba travnika proti drugemu;
- načinom (smerjo) košnje in nepokošenim rešilnim otokom, če se košnja izvaja od zunanje strani travnika navznoter s puščanjem nepokošenega rešilnega otoka.

Za upravljavski VTR_2 poleg prej opisanih zahtev velja tudi, da pusti nepokošen pas – rešilni otok, ki se ga pokosi v naslednjem letu

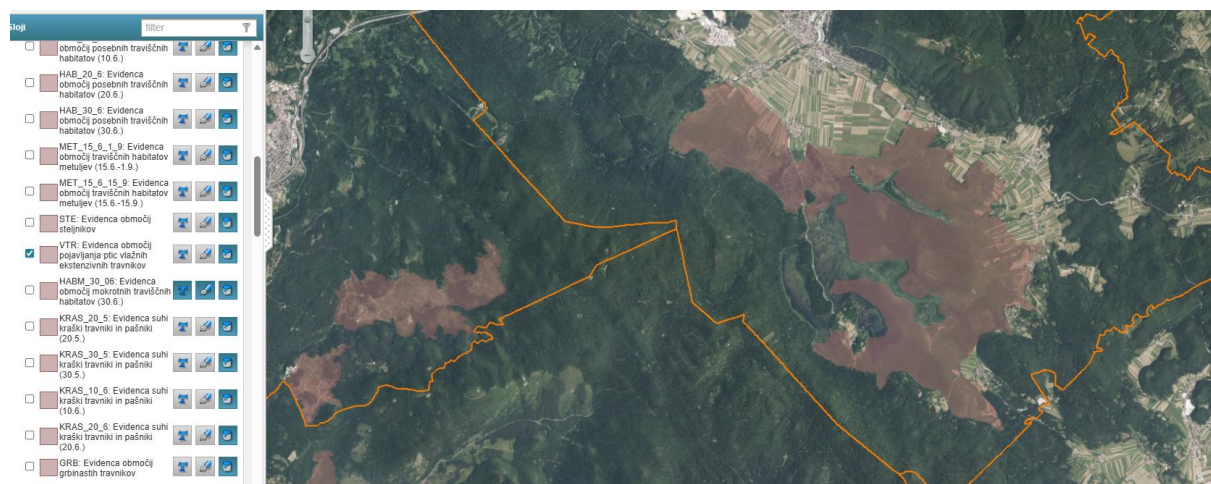
Letno plačilo za upravljavski del operacije VTR je za:

1. VTR_1 za košnjo od:

- **sredine travnika navzven ali od enega roba travnika proti drugemu 349,99 evra/ha,**
- **zunanje strani travnika navznoter s puščanjem nepokošenega rešilnega otoka 386,59 evra/ha;**

2. VTR_2 za košnjo od:

- sredine travnika navzven ali od enega roba travnika proti drugemu in puščanje nepokošenega pasu 395,49 evra/ha,
- zunanje strani travnika navznoter s puščanjem nepokošenega rešilnega otoka in nepokošenega pasu 432,09 evra/ha.

Slika 6: VTR Evidenca območij pojavljanja ptic vlažnih ekstenzivnih travnikov na območju Cerknškega jezera

Za rezultatski del operacije VTR velja, da se določanje površin za dodelitev plačila za rezultatski del operacije VTR izvede na podlagi vsakoletnega monitoringa ptic. Za doseganje rezultata uspešnosti upravljanja travnikov šteje prisotnost kosca, ki predstavlja prisotnost prehranjevalnega in gnezdilnega habitata kosca določena na podlagi lokacije pojočih samcev.

IV. EKONOMSKI VIDIKI KOŠNJE MOČVIRSKE VEGETACIJE

1. Osnovna izhodišča za kalkulacijo stroškov košnje močvirske vegetacije

Za pripravo kalkulacije je bilo potrebno najprej preveriti tehnologijo pridelave, ki jo izvajajo kmetije na območju projekta (način pridelave, velikost in vrsta pridelka, uporabljena mehanizacija...), klimatske, pedološke in hidrografske razmere, ki obvladujejo to področje. Precej informacij smo dobili iz razgovorov s kmeti, pa tudi iz letnih analiz pokošenosti Cerknškega jezera, pripravljenih v okviru projekta LIFE Tršca. Skoraj 38 % zemljišč v projektnem območju ni opredeljeno v GERK-ih zaradi različnih razlogov. Lahko so neprimerna za obdelavo (jarki, ponori...) ali pa se njihovi lastniki ne ukvarjajo s kmetijstvom niti jih ne dajo v

najem. To pomeni, da se tu ne uveljavlja nobenih plačil za ukrepe kmetijske politike in tudi niso podvržena predpisanim zahtevam glede rabe zemljišč. Nekatera od teh zemljišč niso nikoli pokošena. Na podlagi analize pokošenosti projektnega območja LIFE Tršca v letu 2024 je zaznati trend povečanja tako deleža pokošenosti kot tudi pogostnosti košnje med leti. Večino površine (57 %) se kosi vsako drugo leto (3 krat na 6 let) in pogosteje (4 krat na 6 let), manj se je kosi vsako leto in nekaj več, ki se jo kosi redkeje ali nikoli. Tako smo na podlagi ugotovitev oblikovali osnovna izhodišča za pripravo kalkulacije:

- Kalkulacija je pripravljena na 1 ha na eno leto.
- Na območju prevladuje močvirska vegetacija različnih tipov – trsje, združbe visokih šašev, ki dajejo kravino in nizkih šašev na mokrotnejših, organsko bogatih območjih (blata). Zato so pripravljene kalkulacije za trstišče, kravino in blato.
- Večinoma se kosi vsako 2. leto, vedno pogosteje pa kosijo vsako leto – zato ločeni kalkulaciji za posamezen način obdelave.
- Ker so rastni pogoji na tem območju zelo specifični, praktično ni opaziti običajnih ali pa tudi kakšnih drugih invazivnih rastlin, zato ni potrebno izvajati ukrepov za omejitev njihovega širjenja.
- Kalkulacija košnje vsako drugo leto: najprej je pripravljena kalkulacija za leto, ko se izvede košnja, iz nje je izpeljana kalkulacija na leto na ha za dvoletno obdobje (ko so v enem letu stroški košnje in prihodki nastila ter subvencij, naslednje leto pa samo prihodki subvencij). V tem primeru mora tudi količina pridelka pokrivati porabo za dve leti.
- Vegetacija se od avgusta naprej pokosi, posuši, zgrabi in balira v okrogle bale enkrat na leto. Bale se odpeljejo na kmetijo.
- Izvedba košnje je odvisna od vremena, saj lahko kakšno leto košnjo preprečijo slabi vremenski pogoji (dež, neurja, višina vode...) ali pa vplivajo na zmanjšanje pridelka. Zato tudi upoštevana košnja vsako 2. leto, ki tu ni nič neobičajnega. Z upoštevanjem »višje sile«, se subvencije vseeno izplačajo, sicer je obvezna vsakoletna obdelava.
- Povprečni pridelki so odvisni od vrste vegetacije in intenzivnosti košnje, in sicer:

Vrsta vegetacije	Košnja vsako leto Pridelek kg/ha	Košnja vsako 2. leto Pridelek kg/ha v letu košnje
Trsje	3267	4667
Kravina	2800	4000
Blato	233	400

Običajno so pridelki ob košnji vsako 2. leto nekoliko višji v primerjavi s košnjo vsako leto. Količina pridelkov je bila ocenjena na podlagi razgovorov s kmetijami, ki te travnike kosijo

(Marko Debevec, Gregor Kebe). Vendar pa je točne podatke težko pridobiti, ker nihče ne evidentira količine odpeljanega pridelka. Na koncu so bili pridelki za trsje izračunani na osnovi podatkov, da je bilo iz 1,5 ha odpeljanih 20 bal teže cca 350 kg, pridelek kravine je nekaj manjši, pridelek blata pa je 10 % kravine. Kadar je košnja vsako leto, je pridelek 70 % količine pridelka, ki se kosi vsako 2. leto (v letu košnje).

- Pridelki so slabe kakovosti in v glavnem najpomembnejši izvor nastila za živinorejske kmetije, sicer se iščejo tudi druge možnosti uporabe – priprava briketov za nastil za male živali, komposta – za doseganje višje tržne vrednosti, vendar je to še bolj na nivoju ideje. Cena je povzeta iz aplikacije Farm manager za slamo, balirano v okrogle bale – 0,12 €/kg.
- Upoštevali smo ocenjeno vrednost plačil za ukrepe kmetijske politike:

- Ocena subvencij:

INP01	osnovna dohodkovna podpora za trajnost	184,20 €
IRP01	plačilo za naravne ali druge omejitve -OMD ¹	120,25 €
	SKUPAJ	304,45 €
BK.14	BK.14 Habitati ptic vlažnih ekstenzivnih travnikov (VTR)	
	- stopnja I: košnja od sredine travnika navzven ali od enega roba travnika proti drugemu (upravljavski del)	349,99 €
BK.5	Ohranjanje mokrišč in barij ²	337,60 €

¹Pri plačilu za OMD smo ocenili, da imajo na tem območju kmetije 650 točk, kar jih umešča v 6. razred: 600 – 799, kjer je vrednost točke 0,37 €. Ker pa prevladujejo velike kmetije smo upoštevali 50 % znižanje (za kmetije 90 – 100 ha).

²Nezdružljivo z BK.14, pa tudi območje uveljavljanja tega ukrepa je manjše.

- Strošek baliranja je zajet kot storitev, saj je najbolj izražen v povezavi s spremembo količine pridelkov. Pa tudi sicer storitev baliranja kmetije pogosto najemajo. Upoštevana je cena 0,055 €/kg
- Pri vsaki vrsti vegetacije je upoštevano, da območje projekta obdelujejo kmetije, ki so opremljene s srednjo močno mehanizacijo, oddaljene od območja cca 5 km. Na osnovi tega je izračunan strošek domačih strojnih storitev in v nadaljevanju amortizacija strojev:
 - Stroji za spravilo krme s travinja:
 - Traktor - Standardni štirikolesni pogon; 45-55 kW (61-75 KM)
 - Kosilnice, traktorske, krožne, sprednje; od 2,1 do 3,0 m ;
 - Vrtavkasti zgrabljalniki; od 3,1 do 4,0 m
 - Za prevoz bal:
 - Traktor; Standardni štirikolesni pogon; 65-74 kW (88-101 KM)

○ Enoosne prikolice; 4,5 t

- Pokritje – razlika med prihodkom in spremenljivimi stroški. To je najpogostejša metoda za ugotavljanje uspešnosti gospodarjenja na kmetiji, ko najprej izračunamo spremenljive stroške po posameznih vrstah dejavnosti (pridelava krme, poljščin, vrtnin, reja živali ...), stalne stroške pa zajamemo na nivoju kmetije. V tem primeru so stalni stroški preračunani na 1 ha.
- Vrednost delovne ure je ovrednotena s povprečno bruto plačo 2025 (30.432,36 €), preračunano na 1 uro je 16,91 € (1 PDM = 1800 ur).
- Pri izvajanju nadstandardnih zahtev nekaterih intervencij nastajajo dodatni stroški, in sicer:

Dodatne aktivnosti	število ur	cena	znesek
obvezno izobraževanje 15 ur/ 5 let – 1,5 ure na leto/ha + logistični čas	2,5	16,91 €	42,27 €
priprava evidenc opravil, skic košenj na GERK-u	8	16,91 €	135,25 €

- Za morebitne druge stroške, ki bi še nastali, pa jih tu nismo zajeli, je predvideno 10 % vrednosti pridelka.

Za pripravo izhodiščnih kalkulacij je bila uporabljena metoda pokritja, dopolnjena s stalnimi in ostalimi stroški, kot orodje pa spletna aplikacija Farm manager ([Farm Manager](#)). To je istem za poslovno odločanje na kmetijah na osnovi tehnično napredne e-storitve. Je sodobna nadgradnja Kataloga kalkulacij za načrtovanje gospodarjenja na kmetijah v Sloveniji v tiskani verziji, ki je že vse od leta 1995 nepogrešljiv pripomoček za načrtovanje poslovanja na kmetijah za različne namene v okviru kmetijskega svetovanja. Iz njegovega cenika so uporabljene tudi cene.

Pri košnji vsako drugo leto je pridelek nekoliko večji in posledično so tudi stroški, ki so povezani s količino pridelka, nekoliko višji. Samo opravilo na travniku se izvede neodvisno od količine, s strojem je potrebno v vsakem primeru čez celo površino. Poleg tega pa so tudi same količine majhne, tako da se jih s takšnimi stroji naredi večinoma v enem hodu. Pri košnji vsako drugo leto se stroški prerazporedijo sorazmerno na dve leti, enako tudi vrednost pridelka. V povprečju dveh let pa je rezultat boljši, saj so subvencije prištete tudi za tisto leto, ko se košnja ne opravi. V primeru, ko kmetija izvaja nadstandardne ukrepe 1.stopnje intervencije BK.14 Habitati ptic vlažnih ekstenzivnih travnikov (VTR), je kalkulacija podobna kalkulaciji z vsakoletno košnjo. VTR evidenca tega območja pokriva večinski del projektnega območja LIFE_Tršca, zato jo imajo

kmetije tudi možnost izvajati v večji meri. Kljub dodatnim stroškom je rezultat v tem primeru na letnem nivoju boljši v primerjavi z vsakoletno košnjo pri vseh vrstah vegetacije.

Preglednica 1: Kalkulacija stroškov in prihodkov za TRSJE, v primeru košnje vsako leto, vsako drugo leto in v primeru izvajanje intervencije BK.14 – VTR

kalkulacija za 1 ha,	košnja vsako leto	košnja vsako drugo leto		BK.14 Habitati ptic vlažnih ekstenzivnih travnikov
Strojna opremljenost - srednja	leto košnje	leto košnje	povprečje 2h let	košnja vsako leto
Pridelek (kg/ha)	3267	4667	2334	3267
Število košenj	1,00	1,00	0,50	1,00
PRIHODEK				
_pridelek - trstičje, okrogle bale, nastil	392,04 €	560,04 €	280,02 €	392,04 €
_ostali prihodki:				
INP01 - osnovna dohodkovna podpora za trajnost	184,20 €	184,20 €	184,20 €	184,20 €
IRP01 - plačilo za naravne ali druge omejitve -OMD	120,25 €	120,25 €	120,25 €	120,25 €
BK.14 - habitati ptic vlažnih ekstenzivnih travnikov - VTR				349,99 €
PRIHODEK skupaj	696,49 €	864,49 €	584,47 €	1.046,48 €
SPREMENLJIVI STROŠKI				
_strojne storitve - najem	179,70 €	256,70 €	128,35 €	179,70 €
<i>baliranje, najem storitve</i>	<i>179,70 €</i>	<i>256,70 €</i>	<i>128,35 €</i>	<i>179,70 €</i>
_domače strojne storitve	38,70 €	38,70 €	19,35 €	38,70 €
<i>košnja</i>	<i>16,20 €</i>	<i>16,20 €</i>	<i>8,10 €</i>	<i>16,20 €</i>
<i>zgrabljanje</i>	<i>15,40 €</i>	<i>15,40 €</i>	<i>7,70 €</i>	<i>15,40 €</i>
<i>prevoz bal</i>	<i>7,10 €</i>	<i>7,10 €</i>	<i>3,55 €</i>	<i>7,10 €</i>
- €	- €	- €	- €	- €
SPREMENLJIVI STROŠKI skupaj	218,40 €	295,40 €	147,70 €	218,40 €
POKRITJE (prihodek skupaj - spremenljivi stroški skupaj)	478,09 €	569,09 €	436,77 €	828,08 €
STALNI STROŠKI				
_amortizacija strojev	58,81 €	58,81 €	29,41 €	58,81 €
_delo - obvezno izobraževanje, priprava evidenc opravil in skic košenj				177,52 €
_delo (ročno in delo na domačem stroju)	40,58 €	40,58 €	20,29 €	40,58 €
_drugi stroški (10 % prihodka)	39,20 €	56,00 €	28,00 €	39,20 €
STALNI STROŠKI skupaj	138,59 €	155,39 €	77,70 €	316,11 €
STROŠKI skupaj	356,99 €	450,79 €	225,40 €	534,51 €
REZULTAT	339,50 €	413,70 €	359,07 €	511,97 €

Preglednica 2: Kalkulacija stroškov in prihodkov za KRAVINO, v primeru košnje vsako leto, vsako drugo leto in v primeru izvajanje intervencije BK.14 – VTR

	košnja vsako leto	košnja vsako drugo leto		BK.14 Habitati ptic vlažnih ekstenzivnih travnikov
kalkulacija za 1 ha,				
Strojna opremljenost - srednja	leto košnje	leto košnje	povprečje 2h let	košnja vsako leto
Pridelek (kg/ha)	2800	4000	2000	2800
Število košenj	1,00	1,00	0,5	1,00
PRIHODEK				
pridelek - kravina, okrogle bale, krma slabe kakovosti, nastil	336,00 €	480,00 €	240,00 €	336,00 €
_ostali prihodki:				
INP01 - osnovna dohodkovan podpora za trajnost	184,20 €	184,20 €	184,20 €	184,20 €
IRP01 - plačilo za naravne ali druge omejitve -OMD	120,25 €	120,25 €	120,25 €	120,25 €
BK.14 - habitati ptic vlažnih ekstenzivnih travnikov - VTR				349,99 €
PRIHODEK skupaj	640,45 €	784,45 €	544,45 €	990,44 €
SPREMENLJIVI STROŠKI				
_strojne storitve - najem	154,00 €	220,00 €	110,00 €	154,00 €
<i>baliranje, najem storitve</i>	<i>154,00 €</i>	<i>220,00 €</i>	<i>110,00 €</i>	<i>154,00 €</i>
_domače strojne storitve	38,70 €	38,70 €	19,35 €	38,70 €
<i>košnja</i>	<i>16,20 €</i>	<i>16,20 €</i>	<i>8,10 €</i>	<i>16,20 €</i>
<i>zgrabljanje</i>	<i>15,40 €</i>	<i>15,40 €</i>	<i>7,70 €</i>	<i>15,40 €</i>
<i>prevoz bal</i>	<i>7,10 €</i>	<i>7,10 €</i>	<i>3,55 €</i>	<i>7,10 €</i>
- €	- €	- €	- €	- €
SPREMENLJIVI STROŠKI skupaj	192,70 €	258,70 €	129,35 €	192,70 €
POKRITJE (prihodek skupaj - spremenljivi stroški skupaj)	447,75 €	525,75 €	415,10 €	797,74 €
STALNI STROŠKI				
_amortizacija strojev	58,81 €	58,81 €	29,41 €	58,81 €
_delo - obvezno izobraževanje, priprava evidenc opravil in skic				
košenj				177,52 €
_delo (ročno in delo na domačem stroju)	40,58 €	40,58 €	20,29 €	40,58 €
_drugi stroški (10 % prihodka)	33,60 €	48,00 €	24,00 €	33,60 €
STALNI STROŠKI skupaj	132,99 €	147,39 €	73,69 €	310,51 €
STROŠKI skupaj	325,69 €	406,09 €	203,04 €	503,21 €
REZULTAT	314,76 €	378,36 €	341,41 €	487,23 €

Preglednica 3: Kalkulacija stroškov in prihodkov za BLATA, v primeru košnje vsako leto, vsako drugo leto in v primeru izvajanje intervencije BK.14 – VTR

kalkulacija za 1 ha, na 1 leto	košnja vsako leto	košnja vsako drugo leto		BK.14 Habitati ptic vlažnih ekstenzivnih travnikov
Strojna opremljenost - srednja	leto košnje	leto košnje	povprečje 2h let	košnja vsako leto
Pridelek (kg/ha)	280	400	200	280
Število košenj	1,00	1,00	0,5	1,00
PRIHODEK				
_pridelek - mrva nizkih šašev, okrogle bale, za nastil	33,60 €	48,00 €	24,00 €	33,60 €
_ostali prihodki:				
INP01 - osnovna dohodkovan podpora za trajnost	184,20 €	184,20 €	184,20 €	184,20 €
IRP01 - plačilo za naravne ali druge omejitve -OMD	120,25 €	120,25 €	120,25 €	120,25 €
BK.14 - habitati ptic vlažnih ekstenzivnih travnikov - VTR				349,99 €
PRIHODEK skupaj	338,05 €	352,45 €	328,45 €	688,04 €
SPREMENLJIVI STROŠKI				
_strojne storitve - najem	15,40 €	22,00 €	11,00 €	15,40 €
<i>baliranje, najem storitve</i>	<i>15,40 €</i>	<i>22,00 €</i>	<i>11,00 €</i>	<i>15,40 €</i>
_domače strojne storitve	38,70 €	38,70 €	19,35 €	38,70 €
<i>košnja</i>	<i>16,20 €</i>	<i>16,20 €</i>	<i>8,10 €</i>	<i>16,20 €</i>
<i>zgrabljanje</i>	<i>15,40 €</i>	<i>15,40 €</i>	<i>7,70 €</i>	<i>15,40 €</i>
<i>prevoz bal</i>	<i>7,10 €</i>	<i>7,10 €</i>	<i>3,55 €</i>	<i>7,10 €</i>
- €	- €	- €	- €	- €
SPREMENLJIVI STROŠKI skupaj	54,10 €	60,70 €	30,35 €	54,10 €
POKRITJE (prihodek skupaj - spremenljivi stroški skupaj)	283,95 €	291,75 €	298,10 €	633,94 €
STALNI STROŠKI				
_amortizacija strojev	58,81 €	58,81 €	29,41 €	58,81 €
_delo - obvezno izobraževanje, priprava evidenc opravil in skic košenj				177,52 €
_delo (ročno in delo na domačem stroju)	40,58 €	40,58 €	20,29 €	40,58 €
_drugi stroški (10 % prihodka)	3,36 €	4,80 €	2,40 €	3,36 €
STALNI STROŠKI skupaj	102,75 €	104,19 €	52,09 €	280,27 €
STROŠKI skupaj	156,85 €	164,89 €	82,44 €	334,37 €
REZULTAT	181,20 €	187,56 €	246,01 €	353,67 €

Vsi, ki uveljavljajo subvencije, so zavezani izpolnjevanju določenih zahtev pogojenosti in ker je območje projekta NATURA Tršca tudi na območju ohranjanja mokrišč in šotišč DKOP_2_MOKR_SOT, morajo skrbeti, da so travniki ustrezno obdelani.

2. Predlog dveh novih ukrepov – osnutek spremembe operacije BK.5 - MOKR_BAR

Območje projekta večinoma zajema površine pojavljanja močvirnih habitatov (trstičje, bičkovje, visokih in nizkih šašev), pomembnih za uspešno gnezdenje vodnih ptic. Na ohranjanje teh habitatov ima pomemben vpliv kmetijska raba, predvsem s pogostnostjo košnje močvirske vegetacije. Trenutna operacija MOKR BAR postavlja določene zahteve (nekatero izmed vseh zahtev):

- obvezna je dvakratna košnja med trajanjem obveznosti – začetek naslednje leto po vstopu;
- košnji se ne smeta izvajati dve leti zapored;
- obvezno je spravilo travinja;
- se lahko izvaja na delu površin mokrišč in barij, lahko na delu GERK;
- se lokacija izvajanja med trajanjem obveznosti uredbe ne sme spreminjati;
- se izvaja na območju pojavljanja mokrišč in barij iz evidence MOBA;

Z novimi ukrepi bi uveljavili te zahteve tudi na drugih površinah VTR Evidence območij pojavljanja ptic vlažnih ekstenzivnih travnikov na območju Cerkniškega jezera, ki je na večjem delu projektnega območja. Obenem bi uvedli načrtno medletno izmenjavanje košnje deležev - paketov površin, vključenih v ukrep. Deleži/paketi bi se določili v okviru GERK-a ali pa bi se izmenjevali GERK-i na dve oziroma na tri leta. S tem bi se poskušalo doseči mozaično košnjo na projektnem območju. Predloga dveh novih ukrepov sta:

- Ukrep MOBA
- Ukrep MOČVIR

3. Ukrep MOBA – osnutek spremembe operacije BK.5 - MOKR_BAR

Spremembe operacije BK.5 - MOKR_BAR bi se nanašale predvsem na izvajanje košnje, ostale zahteve bi ostale enake, in sicer:

- vsako leto se pokosi en paket (od dveh) zemljišč, vpisanih v ukrep – vzpostavi se mozaik košenih in nekošenih zemljišč.
- ob vpisu se določi dva, po površini podobna paketa zemljišč, vsak paket ne sme biti manjši od 40% in ne večji od 60% od skupne površine zemljišč, vpisanih v ukrep.

Za pripravo kalkulacije smo izhajali iz osnovne kalkulacije košnje na dve leti, in sicer smo vzeli povprečje dveh let z nekaj izjemami:

- Za površino paketa zemljišč je vzeta povprečna velikost – 50 % 1 ha in vključena površina v ukrep 1 ha
- Stroške mehanizacije (opravil) ni mogoče kar enostavno prepoloviti, ker se na vključeni površini izvaja košnja vsako leto in je potrebno mehanizacijo vsako leto tja tudi pripeljati (četudi samo za polovico površine) – ocenjujemo, da se stroški zmanjšajo za 20%
- Obveznosti izobraževanja in evidenc ostajajo enaka, ne glede na površino

S temi izhodišči so nastale spodnje kalkulacije stroškov in vrednosti pridelkov.

Preglednica 4: Ukrep MOBA – kalkulacija stroškov in vrednosti pridelkov pri trsju, kravini in blatu

kalkulacija za 1 ha, košnja vsako leto drug del 50% ha	TRSJE	KRAVINA	BLATA
Strojna opremljenost srednja	pokošeno 50 % 0,5 ha	pokošeno 50 % 0,5 ha	pokošeno 50 % 0,5 ha
Pridelek (kg/ha)	2334	2000	200
Število košenj	1,00	1,00	1,00
PRIHODEK			
_pridelek - mrva nizkih šašev, okrogle bale, za nastil	280,02 €	240,00 €	24,00 €
_ostali prihodki:			
INP01 - osnovna dohodkovan podpora za trajnost	184,20 €	184,20 €	184,20 €
IRP01 - plačilo za naravne ali druge omejitve - OMD	120,25 €	120,25 €	120,25 €
BK.5 Ohranjanje mokrišč in barij	337,60 €	337,60 €	337,60 €
PRIHODEK skupaj	922,07 €	882,05 €	666,05 €
SPREMENLJIVI STROŠKI			
_strojne storitve - najem	128,34 €	110,00 €	11,00 €
<i>baliranje, najem storitve</i>	<i>128,34 €</i>	<i>110,00 €</i>	<i>11,00 €</i>
_domače strojne storitve	30,96 €	30,96 €	30,96 €
<i>košnja</i>	<i>12,96 €</i>	<i>12,96 €</i>	<i>12,96 €</i>
<i>zgrabljanje</i>	<i>12,32 €</i>	<i>12,32 €</i>	<i>12,32 €</i>
<i>prevoz bal</i>	<i>5,68 €</i>	<i>5,68 €</i>	<i>5,68 €</i>
<i>- €</i>	<i>- €</i>	<i>- €</i>	<i>- €</i>
SPREMENLJIVI STROŠKI skupaj	159,30 €	140,96 €	41,96 €
POKRITJE (prihodek skupaj - spremenljivi stroški skupaj)	762,77 €	741,09 €	624,09 €
STALNI STROŠKI			
_amortizacija strojev	47,05 €	47,05 €	47,05 €
_delo - obvezno izobraževanje, priprava evidenc opravil in skic košenj	177,52 €	177,52 €	177,52 €
_delo (ročno in delo na domačem stroju)	32,46 €	32,46 €	32,46 €
_drugi stroški (10 % prihodka)	28,00 €	24,00 €	2,40 €
STALNI STROŠKI skupaj	285,03 €	281,03 €	259,43 €
STROŠKI skupaj	444,34 €	421,99 €	301,39 €
REZULTAT	477,73 €	460,06 €	364,66 €

4. Ukrep MOČVIR– osnutek spremembe operacije BK.5 - MOKR_BAR

Spremembe operacije BK.5 - MOKR_BAR za ukrep MOČVIR se ravno tako nanašajo predvsem na izvajanje košnje, ostale zahteve bi ostale enake, in sicer:

- vsako leto se pokosi en paket (od treh paketov) zemljišč (1/3), vpisanih v ukrep – vzpostavi se mozaik košenih, eno leto nekošenih in dve leti nepokošenih zemljišč.
- na en/isti paket zemljišč pride košnja vsako tretje leto.

Tudi za pripravo kalkulacije v tem primeru smo izhajali iz osnovne kalkulacije košnje na dve leti, in sicer smo vzeli povprečje dveh let z nekaj izjemami:

- Za površino paketa zemljišč je vzeta povprečna velikost – 30 % 1 ha in vključena površina v ukrep 1 ha in temu primeren delež pridelkov
- Stroške mehanizacije (opravil) smo pustili enake kot pri ukrepu MOBA, ker je razlika med 50% in 30% za to postavko relativno majhna. Na vključeni površini se izvaja košnja vsako leto in je potrebno mehanizacijo vsako leto tja tudi pripeljati (četudi samo za 1/3 površine).
- Obveznosti izobraževanja in evidenc ostajajo enaka, ne glede na površino

S temi izhodišči so nastale spodnje kalkulacije stroškov in vrednosti pridelkov.

Preglednica 5: Ukrep MOČVIR – kalkulacija stroškov in vrednosti pridelkov pri trsju, kravini in blatu

kalkulacija za 1 ha, košnja vsako leto drug del 30% ha	TRSJE	KRAVINA	BLATA
Strojna opremljenost srednja	pokošeno 30 % ha	pokošeno 30 % ha	pokošeno 30 % ha
Pridelek (kg/ha)	1400	1200	120
Število košenj	1,00	1,00	1,00
PRIHODEK			
_pridelek - mrva nizkih šašev, okrogle bale, za nastil	168,01 €	144,00 €	14,40 €
_ostali prihodki:			
INP01 - osnovna dohodkovna podpora za trajnost	184,20 €	184,20 €	184,20 €
IRP01 - plačilo za naravne ali druge omejitve - OMD	120,25 €	120,25 €	120,25 €
BK.5 Ohranjanje mokrišč in barij	337,60 €	337,60 €	337,60 €
PRIHODEK skupaj	810,06 €	786,05 €	656,45 €
SPREMENLJIVI STROŠKI			
_strojne storitve - najem	77,01 €	66,00 €	6,60 €
<i>baliranje, najem storitve</i>	<i>77,01 €</i>	<i>66,00 €</i>	<i>6,60 €</i>
_domače strojne storitve	30,96 €	30,96 €	30,96 €
<i>košnja</i>	<i>12,96 €</i>	<i>12,96 €</i>	<i>12,96 €</i>
<i>zgrabljanje</i>	<i>12,32 €</i>	<i>12,32 €</i>	<i>12,32 €</i>
<i>prevoz bal</i>	<i>5,68 €</i>	<i>5,68 €</i>	<i>5,68 €</i>
	- €	- €	- €
SPREMENLJIVI STROŠKI skupaj	107,97 €	96,96 €	37,56 €
POKRITJE (prihodek skupaj - spremenljivi stroški skupaj)	702,10 €	689,09 €	618,89 €
STALNI STROŠKI			
_amortizacija strojev	47,05 €	47,05 €	47,05 €
_delo - obvezno izobraževanje, priprava evidenc opravil in skic košenj	177,52 €	177,52 €	177,52 €
_delo (ročno in delo na domačem stroju)	32,46 €	32,46 €	32,46 €
_drugi stroški (10 % prihodka)	16,80 €	14,40 €	1,44 €
STALNI STROŠKI skupaj	273,83 €	271,43 €	258,47 €
STROŠKI skupaj	381,80 €	368,39 €	296,03 €
REZULTAT	428,26 €	417,66 €	360,42 €

5. Primerjava med ukrepi

Iz primerjave med posameznimi načini obdelave travnikov in upoštevanjem zahtev posameznih ukrepov je razvidno, da vsakoletna košnja kratkoročno daje najslabši ekonomski rezultat, saj je pridelek nekaj nižji, stroški mehanizacije so povezani s površino, ki jo je potrebno pokositi, stroški storitev pa z velikostjo pridelka. Tako se stroški na kg pridelka z manjšanjem količine pridelka na hektar povečujejo.

S stališča pridelka je z večjimi omejitvami in dodatnimi zahtevami po mozaični košnji tudi hektarski pridelek vedno nižji. Stroškovno pa so še na slabšem kmetije, ki so od zemljišč bolj oddaljene in imajo tudi boljšo opremljenost z mehanizacijo. Opravila košnje in spravila je potrebno v vsakem primeru opraviti, kapacitete in tehnološke zmogljivosti strojev pa so pogosto večje kot je potrebno za takšen pridelek.

Dodatno pomenijo za kmetije veliko obremenitev zahteve glede obveznosti priprave različnih načrtov košenj in udeležba na obveznih izobraževanjih. Zato je v kalkulacijah temu dodan tudi večji poudarek in pomeni pomemben strošek.

Preglednica 6: Kalkulacija stroškov in prihodkov za TRSJE, v primeru košnje vsako leto, vsako drugo leto in v primeru izvajanje intervencije BK.14 – VTR ter novih dveh ukrepov

Kalkulacija za 1 ha, 1 vegetacija, sušeno na tleh, baliranje (okrogle bale)	košnja vsako leto	košnja vsako drugo leto		BK.14 Habitati ptic vlažnih ekstenzivnih travnikov	Ukrep MOBA	Ukrep MOČVIR
Strojna opremljenost - srednja	leto košnje	leto košnje	povprečje dveh let	košnja vsako leto	pokošeno 50 % ha	pokošeno 30 % ha
Pridelek (kg/ha)	3267	4667	2334	3267	2334	1400
Število košenj	1,00	1,00	0,50	1,00	1,00	1,00
PRIHODEK						
_pridelek - mrva nizkih šašev, okrogle bale, za nastil	392,04 €	560,04 €	280,02 €	392,04 €	280,02 €	168,01 €
_ostali prihodki:						
_INP01 - osnovna dohodkovan	184,20 €	184,20 €	184,20 €	184,20 €	184,20 €	184,20 €
podpora za trajnost						
_IRP01 - plačilo za naravne ali	120,25 €	120,25 €	120,25 €	120,25 €	120,25 €	120,25 €
druge omejitve -OMD						
BK.5 Ohranjanje mokrišč in barij				349,99 €	337,60 €	337,60 €
PRIHODEK skupaj	696,49 €	864,49 €	584,47 €	1.046,48 €	922,07 €	810,06 €
SPREMENLJIVI STROŠKI						
_strojne storitve - najem	179,70 €	256,70 €	128,35 €	179,70 €	128,34 €	77,01 €
<i>baliranje, najem storitve</i>	<i>179,70 €</i>	<i>256,70 €</i>	<i>128,35 €</i>	<i>179,70 €</i>	<i>128,34 €</i>	<i>77,01 €</i>
_domače strojne storitve	38,70 €	38,70 €	19,35 €	38,70 €	30,96 €	30,96 €
<i>košnja</i>	<i>16,20 €</i>	<i>16,20 €</i>	<i>8,10 €</i>	<i>16,20 €</i>	<i>12,96 €</i>	<i>12,96 €</i>
<i>zgrabljanje</i>	<i>15,40 €</i>	<i>15,40 €</i>	<i>7,70 €</i>	<i>15,40 €</i>	<i>12,32 €</i>	<i>12,32 €</i>
<i>prevoz bal</i>	<i>7,10 €</i>	<i>7,10 €</i>	<i>3,55 €</i>	<i>7,10 €</i>	<i>5,68 €</i>	<i>5,68 €</i>
- €	- €	- €	- €	- €	- €	- €
SPREMENLJIVI STROŠKI skupaj	218,40 €	295,40 €	147,70 €	218,40 €	159,30 €	107,97 €
POKRITJE (prihodek skupaj - spremenljivi stroški skupaj)	478,09 €	569,09 €	436,77 €	828,08 €	762,77 €	702,10 €
STALNI STROŠKI						
_amortizacija strojev	58,81 €	58,81 €	29,41 €	58,81 €	47,05 €	47,05 €
_delo - obvezno izobraževanje, priprava evidenc opravil in skic košenj				177,52 €	177,52 €	177,52 €
_delo (ročno in delo na domačem stroju)	40,58 €	40,58 €	20,29 €	40,58 €	32,46 €	32,46 €
_drugi stroški (10 % prihodka)	39,20 €	56,00 €	28,00 €	39,20 €	28,00 €	16,80 €
STALNI STROŠKI skupaj	138,59 €	155,39 €	77,70 €	316,11 €	285,03 €	273,83 €
STROŠKI skupaj	356,99 €	450,79 €	225,40 €	534,51 €	444,34 €	381,80 €
REZULTAT	339,50 €	413,70 €	359,07 €	511,97 €	477,73 €	428,26 €

Preglednica 7: Kalkulacija stroškov in prihodkov za KRAVINO, v primeru košnje vsako leto, vsako drugo leto in v primeru izvajanje intervencije BK.14 – VTR ter novih dveh ukrepov

Kalkulacija za 1 ha, 1 vegetacija, sušeno na tleh, baliranje (okrogle bale)	košnja vsako leto	košnja vsako drugo leto		BK.14 Habitati ptic vlažnih ekstenzivnih travnikov	Ukrep MOBA	Ukrep MOČVIR
Strojna opremljenost - srednja	leto košnje	leto košnje	povprečje dveh let	košnja vsako leto	pokošeno 50 % ha	pokošeno 30 % ha
Pridelek (kg/ha)	2800	4000	2000	2800	2000	1200
Število košenj	1,00	1,00	0,5	1,00	1,00	1,00
PRIHODEK						
_pridelek - mrva nizkih šašev, okrogle bale, za nastil	336,00 €	480,00 €	240,00 €	336,00 €	240,00 €	144,00 €
_ostali prihodki:						
INP01 - osnovna dohodkovan	184,20 €	184,20 €	184,20 €	184,20 €	184,20 €	184,20 €
podpora za trajnost						
IRP01 - plačilo za naravne ali	120,25 €	120,25 €	120,25 €	120,25 €	120,25 €	120,25 €
druge omejitve -OMD						
BK.5 Ohranjanje mokrišč in barij				349,99 €	337,60 €	337,60 €
PRIHODEK skupaj	640,45 €	784,45 €	544,45 €	990,44 €	882,05 €	786,05 €
SPREMENLJIVI STROŠKI						
_strojne storitve - najem	154,00 €	220,00 €	110,00 €	154,00 €	110,00 €	66,00 €
<i>baliranje, najem storitve</i>	154,00 €	220,00 €	110,00 €	154,00 €	110,00 €	66,00 €
_domače strojne storitve	38,70 €	38,70 €	19,35 €	38,70 €	30,96 €	30,96 €
<i>košnja</i>	16,20 €	16,20 €	8,10 €	16,20 €	12,96 €	12,96 €
<i>zgrabljanje</i>	15,40 €	15,40 €	7,70 €	15,40 €	12,32 €	12,32 €
<i>prevoz bal</i>	7,10 €	7,10 €	3,55 €	7,10 €	5,68 €	5,68 €
<i>- €</i>	- €	- €	- €	- €	- €	- €
SPREMENLJIVI STROŠKI skupaj	192,70 €	258,70 €	129,35 €	192,70 €	140,96 €	96,96 €
POKRITJE (prihodek skupaj - spremenljivi stroški skupaj)	447,75 €	525,75 €	415,10 €	797,74 €	741,09 €	689,09 €
STALNI STROŠKI						
_amortizacija strojev	58,81 €	58,81 €	29,41 €	58,81 €	47,05 €	47,05 €
_delo - obvezno				177,52 €	177,52 €	177,52 €
izobraževanje, priprava evidenc opravil in skic košenj						
_delo (ročno in delo na domačem stroju)	40,58 €	40,58 €	20,29 €	40,58 €	32,46 €	32,46 €
_drugi stroški (10 % prihodka)	33,60 €	48,00 €	24,00 €	33,60 €	24,00 €	14,40 €
STALNI STROŠKI skupaj	132,99 €	147,39 €	73,69 €	310,51 €	281,03 €	271,43 €
STROŠKI skupaj	325,69 €	406,09 €	203,04 €	503,21 €	421,99 €	368,39 €
REZULTAT	314,76 €	378,36 €	341,41 €	487,23 €	460,06 €	417,66 €

Preglednica 8: Kalkulacija stroškov in prihodkov za BLATA, v primeru košnje vsako leto, vsako drugo leto in v primeru izvajanje intervencije BK.14 – VTR ter novih dveh ukrepov

Kalkulacija za 1 ha, 1 vegetacija, sušeno na tleh, baliranje (okrogle bale)	košnja vsako leto	košnja vsako drugo leto		BK.14 Habitati ptic vlažnih ekstenzivnih travnikov	Ukrep MOBA	Ukrep MOČVIR
Strojna opremljenost - srednja	leto košnje	leto košnje	povprečje dveh let	košnja vsako leto	pokošeno 50 % ha	pokošeno 30 % ha
Pridelek (kg/ha)	280	400	200	280	200	120
Število košenj	1,00	1,00	0,5	1,00	1,00	1,00
PRIHODEK						
_pridelek - mrva nizkih šašev, okrogle bale, za nastil	33,60 €	48,00 €	24,00 €	33,60 €	24,00 €	14,40 €
_ostali prihodki:						
INP01 - osnovna dohodkovan	184,20 €	184,20 €	184,20 €	184,20 €	184,20 €	184,20 €
podpora za trajnost						
IRP01 - plačilo za naravne ali druge omejitve -OMD	120,25 €	120,25 €	120,25 €	120,25 €	120,25 €	120,25 €
BK.5 Ohranjanje mokrišč in barij				349,99 €	337,60 €	337,60 €
PRIHODEK skupaj	338,05 €	352,45 €	328,45 €	688,04 €	666,05 €	656,45 €
SPREMENLJIVI STROŠKI						
_strojne storitve - najem	15,40 €	22,00 €	11,00 €	15,40 €	11,00 €	6,60 €
<i>baliranje, najem storitve</i>	15,40 €	22,00 €	11,00 €	15,40 €	11,00 €	6,60 €
_domače strojne storitve	38,70 €	38,70 €	19,35 €	38,70 €	30,96 €	30,96 €
<i>košnja</i>	16,20 €	16,20 €	8,10 €	16,20 €	12,96 €	12,96 €
<i>zgrabljanje</i>	15,40 €	15,40 €	7,70 €	15,40 €	12,32 €	12,32 €
<i>prevoz bal</i>	7,10 €	7,10 €	3,55 €	7,10 €	5,68 €	5,68 €
- €	- €	- €	- €	- €	- €	- €
SPREMENLJIVI STROŠKI skupaj	54,10 €	60,70 €	30,35 €	54,10 €	41,96 €	37,56 €
POKRITJE (prihodek skupaj - spremenljivi stroški skupaj)	283,95 €	291,75 €	298,10 €	633,94 €	624,09 €	618,89 €
STALNI STROŠKI						
_amortizacija strojev	58,81 €	58,81 €	29,41 €	58,81 €	47,05 €	47,05 €
_delo - obvezno izobraževanje, priprava evidenc opravil in skic košenj				219,79 €	219,79 €	219,79 €
_delo (ročno in delo na domačem stroju)	40,58 €	40,58 €	20,29 €	40,58 €	32,46 €	32,46 €
_drugi stroški (10 % prihodka)	3,36 €	4,80 €	2,40 €	3,36 €	2,40 €	1,44 €
STALNI STROŠKI skupaj	102,75 €	104,19 €	52,09 €	322,54 €	301,70 €	258,47 €
STROŠKI skupaj	156,85 €	164,89 €	82,44 €	376,64 €	343,66 €	296,03 €
REZULTAT	181,20 €	187,56 €	246,01 €	311,40 €	322,39 €	360,42 €

Na rezultat močno vplivajo plačila iz naslova ukrepov kmetijske politike, če se kmetija vanje vključi. V primeru vključevanja v ukrep BK.5 - MOKR_BAR, katerega nadgrajujeta predloga za MOBA in MOČVIR, nimajo možnosti vse kmetije na projektnem območju, ker je trenutno opredeljeno območje za ta ukrep precej manjše.

Če primerjamo pridelek v obdobju treh let, kolikor traja najdaljše »tehnološko« obdobje predlaganega novega ukrepa MOČVIR, je razvidno, da se pri vseh tipih vegetacije količina pridelka z večanjem zahtev zmanjšuje v primerjavi z vsakoletno košnjo travnikov. Posledično se potem zmanjšuje tudi vrednost hektarskih donosov (brez upoštevanja subvencijskih podpor).

Preglednica 9: Primerjava doseženih pridelkov v 3-letnem obdobju po vrstah vegetacije in načinom rabe travnikov.

Obravnavana površina 1 ha	košnja vsako leto	košnja vsako drugo leto	BK.14 Habitati ptic vlažnih ekstenzivnih travnikov	Ukrep MOBA	Ukrep MOČVIR
Pokošena površina v treh letih	3 ha	povprečje 2h let – 1,5 ha	3 ha	1,5 ha	1 ha
Število košenj v treh letih	3	1,50	3	3,00	3,00
Trsje – pridelek kg/3 leta	9801	7000,50	9801	7000,50	4200,30
Kravina – pridelek kg/3 leta	8400	6000,00	8400	6000,00	3600,00
Blata – pridelek kg/3 leta	840	600,00	840	600,00	360,00

V. ZAKLJUČEK

Z uvajanjem ukrepov zmanjševanja pogostnosti košnje se zmanjšuje pridelek na površino na posamezno vegetacijsko sezono, stroški košnje pa vseeno ostajajo, saj je potrebno na travnik vseeno vsako leto priti in pokositi predviden del. Če pa so kmetije od daleč in še takšne z dobro opremljenostjo, je strošek na ha z manjšanjem pokošenega še večji. Lahko bi rekli, da je mehanizacija v takšnih primerih rabljena negospodarno. Dodatno se v daljšem obdobju v primerjavi z vsakoletno košnjo zmanjšuje skupni pridelek posamezne vrste vegetacije in z njim posledično njegova vrednost. S posebnimi ukrepi in dodatnimi zahtevami pa morajo običajno kmetje posvetiti več dodatnega časa izobraževanju glede upravljanja takšnih travnikov ter pripravi različnih evidenc in dodatne dokumentacije.

VI. VIRI

Kraševac, R. (2024): Analiza vpisa kmetijsko-okoljskih ukrepov na SPA Cerknško jezero 2006 – 2023. LIFE TRŠCA WP 2.1.i. Notranjski regijski park, Cerknica, februar 2024. 30 str.

Kraševac, R. (2025): Analiza obsega košnje na območju projekta LIFE TRŠCA od leta 2017-2023. LIFE TRŠCA WP 2.1.i. Notranjski regijski park, Cerknica, januar 2025. 20 str.

Kraševac, R. (2025): Analiza pokošenosti območja projekta LIFE TRŠCA v letu 2024. LIFE TRŠCA WP 7.2.ii. Notranjski regijski park, Cerknica, februar 2025. 12 str.

Kraševac, R. (2026): Analiza pokošenosti Cerknškega jezera v letu 2024. LIFE TRŠCA naloga T.7.2.ii. Notranjski regijski park, Cerknica, februar 2026. 15 str.

Kraševac, R. (2026): Analiza pokošenosti Cerknškega jezera v letu 2025. LIFE TRŠCA naloga T.7.2.ii. Notranjski regijski park, Cerknica, februar 2026. 16 str.

ARSKTRP, Oddaja zbirne vloge za leto 2026 Velika navodila spletna stran [Velika-navodila-2026.pdf](#)

Tehnološki podatki, cene, Spletna aplikacija [Farm Manager](#)

Informacije pridobljene iz razgovorov s kmetijami, ki kosijo na območju projekta in lokalnimi kmetijskimi svetovalci

Slike, Javni pregledovalnik grafične rabe MKGP <https://rkg.gov.si/GERK/WebViewer/>

VII. PRILOGE

KALKULACIJE

Naziv kalkulacije	TRSJE, sušeno na tleh, VTR_1_LIFE Tršca_sred.opr._blizu košnja vsako leto					
85% SS končna vsebnost, pridelek je suho trsje za krmo slabe kvalitete, košnja vsako leto, brez gnojenja, uporabe FFS, mulčenja in paše, košnja po 10.7., obvezno pravilo, košnja se izvaja od sredine navzven ali od enega roba proti drugemu, izvajati ukrepe za omejitve širjenja invazivnih rastlin in zaraščanja;	5 km					
Strojna opremljenost	srednja					
Pridelek (kg/ha)	Koeficient	Cena		0,00	2800	3267
Število košenj				0,00	1,00	1,00
Pridelek zelinja (kg/ha)				0,00		
Prodaja pridelka				0	336	392,04
Trsje, okrogle bale, krma slabe kakovosti	0,12 €/kg			0,0	336	392,04
PRIHODEK PRI CENI				0,0	336	392,04
Strojne storitve				0	154,00 €	179,70 €
baliranje, storitev		0,055 €/kg		0,0	154,0	179,70 €
Domače strojne storitve				60	38,70	38,70 €
Opravo	Strojne ure (ur/ha)	Ročno delo (ur/ha)				
Košnja	0,9	0,0		0,0	16,2	16,2
Zgrabljanje	1,1	0,0		0,0	15,4	15,4
prevoz bal	0,4	0,0		59,8	7,1	7,1
Ročno odstranjevanje plevla	16,91 €			0,0	0	0
SPREMENLJIVI STROŠKI				60	377	218,4
POKRITJE PRI CENI	2,4			-60	-41	173,64
Opravo / Naziv stroje	Strojne ure	Stalni stroški	Nabavna vrednost	Število k	Obseg dela (količina)	
Košnja						
TRAKTOR; Standardni štirikol. pogon; 45-55 kW (61-75 KM)	0,90	9,49	40100	12	10000	
STROJI ZA SPRAVILO KRME S TRAVINJA; Kosilnice, traktorske, krožne, sprednje; od 2	0,90	14,67	12400	12	800	
Zgrabljanje						
TRAKTOR; Standardni štirikol. pogon; 45-55 kW (61-75 KM)	1,07	9,49	40100	12	10000	
STROJI ZA SPRAVILO KRME S TRAVINJA; Vrtavkasti zgrabljalniki; od 3,1 do 4,0 m	1,07	7,81	6600	12	800	
prevoz bal						
TRAKTOR; Standardni štirikol. pogon; 65-74 kW (88-101 KM)	0,40	12,61	53300	12	10000	
TRANSPORT; Enosne prikolice; 4,5 t	0,40	4,74	7700	15	6000	
		58,81				

Naziv kalkulacije	TRSJE, sušeno na tleh, VTR_1_LIFE Tršca_sred.opr._blizu košnja na 2leti					
85% SS končna vsebnost, pridelek je suho trsje za krmo slabe kvalitete, košnja vsako drugo leto, kalkulacija za leto, ko kosi, brez gnojenja, uporabe FFS, mulčenja in paše, košnja po 10.7., obvezno pravilo, košnja se izvaja od sredine navzven ali od enega roba proti drugemu, izvajati ukrepe za omejitve širjenja invazivnih rastlin in zaraščanja;	5 km					
Strojna opremljenost	srednja					
Pridelek (kg/ha)	Koeficient	Cena		0,00	4000	4667
Število košenj				0,00	1,00	1,00
Pridelek zelinja (kg/ha)				0,00	20000,00	23333,00
Prodaja pridelka				0	480	560,04
Trsje, okrogle bale, krma slabe kakovosti	0,12 €/kg			0,0	480	560,04
PRIHODEK PRI CENI				0,0	480	560,04
Strojne storitve				0	220,0	256,70 €
baliranje, storitev		0,055 €/kg		0,0	220,0	256,70 €
Domače strojne storitve				0	39	38,70 €
Opravo	Strojne ure (ur/ha)	Ročno delo (ur/ha)				
Košnja	0,9	0,0		0,0	16,2	16,2
Zgrabljanje	1,1	0,0		0,0	15,4	15,4
prevoz bal	0,4	0,0		0,0	7,1	7,1
Ročno odstranjevanje plevla	16,91 €			0,0	0	0
SPREMENLJIVI STROŠKI				0	258,7	295,4
POKRITJE PRI CENI	2,4			0	221,3	264,64
Opravo / Naziv stroje	Strojne ure	Stalni stroški	Nabavna v	Števil	Obseg dela (količina)	
Košnja						
TRAKTOR; Standardni štirikol. pogon; 45-55 kW (61-75 KM)	0,90	9,49	40100	12	10000	
STROJI ZA SPRAVILO KRME S TRAVINJA; Kosilnice, traktorske, krožne, sprednje; od 2,1 do 3,0 m	0,90	14,67	12400	12	800	
Zgrabljanje						
TRAKTOR; Standardni štirikol. pogon; 45-55 kW (61-75 KM)	1,07	9,49	40100	12	10000	
STROJI ZA SPRAVILO KRME S TRAVINJA; Vrtavkasti zgrabljalniki; od 3,1 do 4,0 m	1,07	7,81	6600	12	800	
prevoz bal						
TRAKTOR; Standardni štirikol. pogon; 65-74 kW (88-101 KM)	0,40	12,61	53300	12	10000	
TRANSPORT; Enosne prikolice; 4,5 t	0,40	4,74	7700	15	6000	
		58,81				
					58,81	

Naziv kalkulacije	KRAVINA, sušeno na tleh, VTR_1_UFE Tršca_sred.opr._blizu_letno					
85% SS končna vsebnost, pridelek je suho seno iz visokih šašev za krmo slabe kvalitete, košnja vsako leto,						
brez gnojenja, uporabe FFS, mulčenja in paše, košnja po 10.7., obvezno spravo, košnja se izvaja od sredine navzven ali od enega roba proti drugemu, izvajati ukrepe za omejitev širjenja invazivnih rastlin in zaraščanja;		5 km				
Strojna opremljenost	srednja					
Pridelek (kg/ha)	Koeficient		Cena	0,00	1867	2800
Število košenj				0,00	1,00	1,00
Pridelek zelinja (kg/ha)				0,00	0,00	0,00
Prodaja pridelka			0,12 €/kg	0	224,04	336
Kravina, okrogle bale, krma slabše kakovosti		€/kg	0,12	0,0	224,04	336,00 €
PRIHODEK PRI CENI				0	224,04	336,00 €
Strojne storitve				0	102,7	154,00 €
baliranje, storitev			0,055 €/kg	0,0	102,7	154,00 €
Domače strojne storitve				0	38,70 €	38,70 €
Opravo	Strojne ure (ur/ha)		Ročno delo (ur/ha)			
Košnja	0,9		0,0	0,0	16,2	16,2
Zgrabljanje	1,1		0,0	0,0	15,4	15,4
prevoz bal	0,4		0,0	0,0	7,1	7,1
Ročno odstranjevanje plevla	16,91 €			0,0	- €	- €
SPREMENLJIVI STROŠKI				0	141,40 €	192,70 €
POKRITJE PRI CENI				0	82,64 €	143,30 €
	2,4					
Opravo / Naziv stroje	Strojne ure	Stalni stroški	Nabavna vredno	Števil	Obseg dela (količina)	
Košnja						
TRAKTOR; Standardni štirikol. pogon; 45-55 kW (61-75 KM)	0,90	9,49	40100	12	10000	
STROJI ZA SPRAVILO KRME S TRAVINJA; Kosilnice, traktorske, krožne, sprednje; od 2,1 do 3,0 m	0,90	14,67	12400	12	800	
Zgrabljanje						
TRAKTOR; Standardni štirikol. pogon; 45-55 kW (61-75 KM)	1,07	9,49	40100	12	10000	
STROJI ZA SPRAVILO KRME S TRAVINJA; Vrtavkasti zgrabljalniki; od 3,1 do 4,0 m	1,07	7,81	6600	12	800	
prevoz bal						
TRAKTOR; Standardni štirikol. pogon; 65-74 kW (88-101 KM)	0,40	12,61	53300	12	10000	
TRANSPORT; Enoosne prikolice; 4,5 t	0,40	4,74	7700	15	6000	
		58,81				

Naziv kalkulacije	KRAVINA, sušeno na tleh, VTR_1_UFE Tršca_sred.opr._blizu/2leti					
85% SS končna vsebnost, pridelek je suho seno iz visokih šašev za krmo slabe kvalitete, košnja vsako drugo leto,						
brez gnojenja, uporabe FFS, mulčenja in paše, košnja po 10.7., obvezno spravo, košnja se izvaja od sredine navzven ali od enega roba proti drugemu, izvajati ukrepe za omejitev širjenja invazivnih rastlin in zaraščanja;		5 km				
Strojna opremljenost	srednja					
Pridelek (kg/ha)	Koeficient		Cena	0,00	3500	4000
Število košenj				0,00	1,00	1,00
Pridelek zelinja (kg/ha)				0,00		
Prodaja pridelka				0	420	480,00 €
Seno visokih šašev, okrogle bale, krma slabe kakovosti		0,12 €/kg		0,0	420	480,00 €
PRIHODEK PRI CENI				0	420	480,00 €
Strojne storitve				0	193	220,00 €
baliranje, storitev			0,055 €/kg	0,0	192,5	220,00 €
Domače strojne storitve				0	38,70 €	38,70 €
Opravo	Strojne ure (ur/ha)		Ročno delo (ur/ha)			
Košnja	0,9		0,0	0,0	16,2	16,2
Zgrabljanje	1,1		0,0	0,0	15,4	15,4
prevoz bal	0,4		0,0	0,0	7,1	7,1
Ročno odstranjevanje plevla	16,91 €			0,0	- €	- €
SPREMENLJIVI STROŠKI				0	231,70 €	258,70 €
POKRITJE PRI CENI				0	188,30 €	221,30 €
	strojne ure skupaj 2,4					
Opravo / Naziv stroje	Strojne ure	Stalni stroški	Nabavna vrednost	Števil	Obseg dela (količina)	
Košnja						
TRAKTOR; Standardni štirikol. pogon; 45-55 kW (61-75 KM)	0,90	9,49	40100	12	10000	
STROJI ZA SPRAVILO KRME S TRAVINJA; Kosilnice, traktorske, krožne, sprednje; od 2,1 do 3,0 m	0,90	14,67	12400	12	800	
Zgrabljanje						
TRAKTOR; Standardni štirikol. pogon; 45-55 kW (61-75 KM)	1,07	9,49	40100	12	10000	
STROJI ZA SPRAVILO KRME S TRAVINJA; Vrtavkasti zgrabljalniki; od 3,1 do 4,0 m	1,07	7,81	6600	12	800	
prevoz bal						
TRAKTOR; Standardni štirikol. pogon; 65-74 kW (88-101 KM)	0,40	12,61	53300	12	10000	
TRANSPORT; Enoosne prikolice; 4,5 t	0,40	4,74	7700	15	6000	
		58,81	160200			
		58,81				

Naziv kalkulacije	BLATA, sušeno na tleh, VTR_1_LIFE Tršca_sred.opr._blizu_letno					
85% SS končna vsebnost, pridelek je seno nizkega šajša za krmo slabše kvalitete, košnja vsako drugo leto, brez gnojenja, uporabe FFS, mulčenja in paše, košnja po 10.7., obvezno spravilo, košnja se izvaja od sredine navzven ali od enega roba proti drugemu, košnja vsako leto						
Strojna opremljenost	srednja					
Pridelek (kg/ha)	Koeficient	Cena		0,00	200,00	280
Število košenj				0,00	1,00	1,00
Prodaja pridelka		0,12 €/kg		0	24	33,60 €
Mrva nizkih šašev, okrogle bale, krma slabše kakovosti		0,12 €/kg		0,0	24	33,60 €
PRIHODEK PRI CENI				0	24	33,60 €
Strojne storitve				0	11	15,40 €
baliranje, storitev		0,055 €/kg		0,0	11	15,40 €
Domače strojne storitve				0	38,7	38,70 €
Opravo	Strojne ure (ur/ha)	Ročno delo (ur/ha)				
Košnja	0,9	0,0		0,0	16,2	16,2
Zgrabljanje	1,1	0,0		0,0	15,4	15,4
prevoz bal	0,4	0,0		0,0	7,1	7,1
Ročno odstranjevanje plevla	16,91 €			0,0	- €	- €
SPREMENLJIVI STROŠKI				0	49,7	54,10 €
POKRITJE PRI CENI				0	-25,7	- 20,50 €
	2,4 ur					
Opravo / Naziv stroje	Strojne ure	Stalni stroški	Nabavna vrednost	Števil	Obseg dela (količina)	
Košnja						
TRAKTOR; Standardni štirikol. pogon; 45-55 kW (61-75 KM)	0,90	9,49	40100	12	10000	
STROJI ZA SPRAVILO KRME S TRAVINJA; Kosilnice, traktorske, krožne, sprednje; od 2,1 do 3,0 m	0,90	14,67	12400	12	800	
Zgrabljanje						
TRAKTOR; Standardni štirikol. pogon; 45-55 kW (61-75 KM)	1,07	9,49	40100	12	10000	
STROJI ZA SPRAVILO KRME S TRAVINJA; Vrtavkasti zgrabljalniki; od 3,1 do 4,0 m	1,07	7,81	6600	12	800	
prevoz bal						
TRAKTOR; Standardni štirikol. pogon; 65-74 kW (88-101 KM)	0,40	12,61	53300	12	10000	
TRANSPORT; Enoosne prikolice; 4,5 t	0,40	4,74	7700	15	6000	
		58,81				
Naziv kalkulacije	BLATA, sušeno na tleh, VTR_1_LIFE Tršca_sred.opr._blizu_na 2 leti					
85% SS končna vsebnost, pridelek je suho seno iz nizkih šašev za krmo slabe kvalitete - nastil, košnja vsako drugo leto, brez gnojenja, uporabe FFS, mulčenja in paše, košnja po 10.7., obvezno spravilo, košnja se izvaja od sredine navzven ali od enega roba proti drugemu, izvajati ukrepe za omejitev širjenja invazivnih rastlin in zaraščanja;						
Strojna opremljenost	srednja					
Pridelek (kg/ha)	Koeficient	Cena		0,00	350,00	400
Število košenj				0,00	1,00	1,00
Prodaja pridelka		0,12 €/kg		0	42	48,00 €
Mrva nizkih šašev, okrogle bale, krma slabše kakovosti		0,12 €/kg		0,0	42	48,00 €
PRIHODEK PRI CENI				0	42	48,00 €
Strojne storitve				0	19,25	22,00 €
baliranje, storitev		0,055 €/kg		0,0	19,25	22,00 €
Domače strojne storitve				0	38,7	38,70 €
Opravo	Strojne ure (ur/ha)	Ročno delo (ur/ha)				
Košnja	0,9	0,0		0,0	16,2	16,2
Zgrabljanje	1,1	0,0		0,0	15,4	15,4
prevoz bal	0,4	0,0		0,0	7,1	7,1
Ročno odstranjevanje plevla	16,91 €			0,0	- €	- €
SPREMENLJIVI STROŠKI				0	57,95	60,70 €
POKRITJE PRI CENI				0	-15,95	- 12,70 €
	2,4 ur					
Opravo / Naziv stroje	Strojne ure	Stalni strošek	Nabavna vredno	Števil	Obseg dela (količina)	
Košnja						
TRAKTOR; Standardni štirikol. pogon; 45-55 kW (61-75 KM)	0,90	9,49	40100	12	10000	
STROJI ZA SPRAVILO KRME S TRAVINJA; Kosilnice, traktorske, krožne, sprednje; od 2,1 do 3,0 m	0,90	14,67	12400	12	800	
Zgrabljanje						
TRAKTOR; Standardni štirikol. pogon; 45-55 kW (61-75 KM)	1,07	9,49	40100	12	10000	
STROJI ZA SPRAVILO KRME S TRAVINJA; Vrtavkasti zgrabljalniki; od 3,1 do 4,0 m	1,07	7,81	6600	12	800	
prevoz bal						
TRAKTOR; Standardni štirikol. pogon; 65-74 kW (88-101 KM)	0,40	12,61	53300	12	10000	
TRANSPORT; Enoosne prikolice; 4,5 t	0,40	4,74	7700	15	6000	
		58,81	160200			